

Konsulent m.m.

Familieplejekonsulenterne har mange roller i forhold til plejefamilierne, og det kræver en særlig faglighed. Men hvad skal der blive af den efter tilsynsrefomen?

03
14

3/2014

31. JANUAR

ISSN 0105-5399

AnsvarshavendeForbundsformand
Benny Andersen**Redaktion**Jens Nielsen (redaktør), jni@sl.dk
Lone Marie Pedersen, lmp@sl.dk
Maria Rørbæk, mrk@sl.dk
Steven Leweson (layout), stl@sl.dk

Prik, læserindlæg, artikler og anmeldelser er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens eller organisationens mening. Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt stof.

Alle artikler fra Socialpædagogen tilbage til 1999 kan findes på www.socialpaedagogen.dk/arkiv

Adresse

Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9
1211 København K
Tlf. 7248 6000. Fax 7248 6001
Åbningstid: mandag-onsdag 9-15,
torsdag 9-17, fredag 9-13
redaktionen@sl.dk
www.socialpaedagogen.dk

Læserbreve og kronikker

Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises. Kronikker bringes efter en redaktionel vurdering og må højst fylde 8.000 anslag. Læserbreve og kronikker, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet. Indlæg sendes til redaktionen@sl.dk

Annoncer

Sendes til redaktionen@sl.dk
Se priser, formater, deadlines osv. på www.socialpaedagogen.dk/annoncer

Kommende deadlines

Deadline for læserbreve og stillingsannoncer til 4/2014, der udkommer den 14. februar, er mandag den 3. februar kl. 12. Deadline for stillingsannoncer til 5/2014 er den 17. februar kl. 12. For tekstsideannoncer er deadline til 5/2014 onsdag den 12. januar.

Redaktionen af 3/2014 er afsluttet den 23.1.2014

Abonnement

Abonnementspris 2014:
955,00 kr. inkl. moms (24 numre)
Løssalg: 47,00 kr. + porto

Oplag

42.514 i perioden
01.07.12-30.06.13

Produktion

Datagraf Communications A/S, Aarhus

Forsidefoto

Vibeke Toft

KOMMENTAR

I vores optik er frivillige ikke en erstatning for os som fagprofessionelle, og det skal de aldrig være. Nej, frivillige kan noget andet

Lad os invitere de frivillige indenfor

Af Pernille Christoffersen
Forbunds næstformand

FOTO: RICKY JOHN MOLLOY

Samtidig med at vi de senere år har oplevet store kommunale besparelser, som mange steder også er gået ud over de socialpædagogiske tilbud til borgerne, har vi oplevet to andre tendenser. For det første en øget fokus på inklusion – først og fremmest i forhold til folkeskolen. For det andet, at frivillighed ofte bliver udråbt som mirakelkuren for et ressourcetrængt velfærdssamfund. Politikerne har frivillighed som fast element i skåltalerne, og kommunerne opretter frivillighedskontorer, der skal organisere og udvikle det frivillige arbejde.

Både inklusions- og frivillighedstendenserne rummer udfordringer og muligheder for os som socialpædagoger. Vi kunne vælge at lægge armene over kors og se passivt til, men vi har valgt at gribe det of-fensivt og fordomsfrit an og tage teten i diskussionen om, hvor den socialpædagogiske faglighed kan være med til at få det bedste ud af såvel inklusions- som frivillighedstendensen. Med vores strategi fra kongressen 2012 – Socialpædagogerne i Fremtiden – valgte vi ti om-råder, hvor vi gerne vil udvikle vores fag og fokusere de kommende år. Et af de ti områder handler netop om, hvordan vi kan bidrage til, at borgerne får styrket og skabt relationer. Og vel at mærke relationer, der ikke 'kun' er til os professionelle, men i ligeså høj grad til familie, venner, naboer eller måske ligefrem frivillige!

For i vores optik er frivillige ikke en erstatning for os som fagprofessionelle, og det skal de aldrig være. Nej, frivillige kan noget andet. Frivillige kan være sammen med borgerne på lige fod og udelukkende, fordi begge parter får noget ud af det. Som socialpædagoger skal vi ikke lade os skræmme af frivillige, men være os bevidst, at de frivillige kan give de borgere, vi arbejder med, noget værdifuldt.

At arbejde med frivillige er naturligvis ikke uproblematisk. Det kræver både en gensidig respekt mellem de professionelle og de frivillige, og så kræver det nok også, at vi socialpædagoger i endnu højere grad ser os selv som facilitatorer af gode relationer. Den pædagogiske uddannelse fokuserer på udvikling og relationer, så vi socialpædagoger kan med god ret gøre endnu mere ud af rollen som bindeled og supervisor på 'den gode relation'.

Inklusion er også en dagsorden, vi skal gribe. Inklusion gælder i folkeskolen, men det handler i ligeså høj grad om at sikre livskvalitet og udvikling gennem relationer, hvad enten det drejer sig om en multihandicappet borger, en borger ramt af en senhjerneskade eller en ung, der bor på en døgninstitution. Frivillige kan sagtens være en frugtbar vej til at styrke disse borgeres netværk og her kan socialpædagogerne spille en vigtig og fagligt udviklende rolle som brobygger mellem borger og frivillig. Den mulighed skal vi gribe. Så lad os invitere de frivillige indenfor!

INDHOLD

FOTO: VIBEKE TØFT

04

04 FAMILIEPLEJEKONSULENTER

Når Niels Larsen besøger familien Schmidt er han både sparringspartner, arbejdsgiver og allieret. Sådan er det, når man familieplejekonsulent, og det kræver en særlig faglighed og ekspertise at holde balancen mellem de forskellige roller og favne de mange forskellige relationer, fortæller både han og Jakob Obdrup fra ledelsen i familieplejernes faglige netværk. Sammen med Socialpædagogens næstformand Pernille Christoffersen slår han fast, at familieplejekonsulenterne også med de nye socialtilsyn bør spille en afgørende rolle på området

04 En mand med mange kasketter**07** En ganske særlig faglighed**09** Kvaliteten skal sikres**10 PÆDAGOGUDDANNELSE**

Den nye pædagoguddannelse øger behovet for praktikpladser på det særlige sociale område. Men i dag tager cirka en tredjedel af de socialpædagogiske arbejdspladser ikke imod pædagogstuderende i praktik. Nu har Socialpædagogerne afsat en halv mio. kr. til et projekt, der skal afdække behovet og øge kvaliteten og antallet af praktikpladser. Og der er gode grunde til at tage imod praktikanter, mener praktikvejleder Lisbeth Thorsen. 'De studerendes spørgsmål bringer vores egne argumenter i spil, og jeg bliver skarpere på at forklare dem', siger hun

10 Socialpædagogerne vil sikre praktikpladser**12** De studerende er en berigelse

FOTO: SPRENGKÆLDBAARD

14

14 PSYKIATRI

Mødet med psykisk syge med en anden etnisk baggrund kan let føre til misforståelser, hvis man stirrer sig blind på den kulturelle forskel som forklaring på alt. Sprogbarrieren kan sammen med kulturforskellene føre til forkerte konklusioner – og dermed besværliggøre behandlingen. Men på bo- og behandlingstilbudet Lunden i Brøndby oplever man, hvor meget det giver begge parter, når personalet oprigtigt møder og acceptere de kulturelle forskelle og blot ser på mennesket

14 Kultur på beboerens præmisser**17** Kulturel forståelse er en svær balancegang**19 LEDIGHED**

Ros til intentionerne – hug til forslagene

20 DET ETISKE RÅD

Med rødder i socialpædagogikken

21 MAGTANVENDELSE

Heftig debat i facebook-gruppen

22 UDSATTE BØRN

Retssager om kommunale svigt på vej

23 AFLASTNING

Netværk satser internationalt

25 MINDEORD OG LÆSERBREV**26 SYNSPUNKT**

Natur og sociale indsatser

FAMILIEPLEJEKONSULENTER

En mand med mange kasketter

Sparringspartner, arbejdsgiver og allieret. Som familieplejekonsulent i Greve Kommune har Niels Larsen mange forskellige roller. Også den dag han besøgte familien Schmidt

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk
Foto: Vibeke Toft

Niels Larsen når ikke hen til bordet med nødder, frugt og småkager for 'Lillian Schmidt' kan slet ikke vente. Hun må bare fortælle den store nyhed.

– 'Rasmus' har fået en ny læreplads!

Som familieplejekonsulent i Greve Kommune har Niels Larsen fulgt med på sidelinjen i de sidste ugers genvordigheder. I telefonen har Lillian Schmidt forklaret, hvor ked hendes ældste plejesøn var over at være i lære på et autoværksted, hvor tonen var hård, og de ældre lærlinge drillede. Hun har fortalt, hvordan hun og hendes mand 'Anders Schmidt' satte foden ned. Det, der foregik, var simpelthen ikke godt for deres plejesøn. Der skulle han ikke være. Og at de derfor støttede plejesønnen i at sige nej til pladsen, selvom personalet på teknisk skole blev rasende, for, som kontordamen udtrykte det, 'man siger kun nej til en læreplads, hvis man får en røvfuld'.

Men nu stråler Lillian Schmidts øjne. For nu har plejesønnen Rasmus fået en ny læreplads. Og nu kører det. Nu tager han fløjttende af sted klokken halv seks om morgenen.

Niels Larsen smiler og deler glæden med Lillian Schmidt og hendes mand.

Niels Larsen har været deres familieplejekonsulent i syv år, hvor han er kommet på besøg hver ottende eller tiende uge og til tider haft ugentlig

telefonkontakt. På den måde har han fulgt med i op- og nedture for de to plejesønner, Rasmus og 'René', der i dag er 13 og 18 år.

Uden vat og bomuld

Da Niels Larsen stående har hørt det vigtigste om Rasmus' nye læreplads, sætter han sig ved bordet sammen med Lillian og Anders Schmidt. Dagsordenen er enkel: De tager børnene et for et.

– Jeg tænker, vi starter med Rasmus, siger Niels Larsen.

– Hvor er han henne siden sidst?

Og så får han detaljerne om, hvordan Rasmus blev drillet på det første autoværksted, at han begyndte at spise hovedpinepiller hver dag, og at det ikke hjalp, da Henning ringede for at tale med teknisk skole. Og hvor glad han er nu, hvor han har fået den nye plads.

– Med Rasmus går det godt, rigtig godt, men hvis man puster på ham, så vælter han, siger Lillian Schmidt.

Niels Larsen nikker.

– Han er startet på teknisk skole som en helt almindelig ung, efter at han jo har været på specialskole. Skulle man overveje at sige noget til skolen?

Nej, det mener Lillian og Anders Schmidt bestemt ikke.

Uden vat og bomuld

– Nu har han været der et år, og han klarer den. Han klarer den uden at blive pakket ind i bomuld og vat og være noget særligt, og det betyder meget for ham. Han sagde selv forleden dag, at han er glad for, at han bare er en på linje med de andre, og at han så kan komme hjem til os og tale om det, hvis der er nogen problemer, siger Lillian Schmidt.

– Okay, siger Niels Larsen og noterer ned på blokken.

En af hans vigtige opgaver som familieplejekonsulent er at holde øje med, om handleplanen

Kom og se hvad vi laver

Familieplejekonsulenterne oplever ikke altid, at omverdenen forstår, hvad deres arbejde går ud på. Heller ikke andre socialpædagoger. Men nu åbner en af dem døren: Kom med og se, hvad der sker på et helt almindeligt besøg hos en plejefamilie.

følges, fx i forhold til uddannelse, og prøve at hjælpe, hvis den ser ud til at skride.

Når han kommer hjem, skriver han et kort referat til sagsbehandleren om hver enkelt ung – en gang om året en længere status.

Bagefter fortæller Lillian og Anders Schmidt, at det betyder meget for dem, at de løbende informerer Niels Larsen om de valg og beslutninger de træffer, så de ikke pludselig står alene med ansvaret for en situation, der ikke er optimal – som hvis beslutningen om at sige nej til lærepladsen endte med, at Rasmus droppede ud af skolen. Eller omvendt: At han var gået helt ned, fordi han var blevet presset til at blive.

Et spørgsmål om kroner og øre

– Og hvordan går det med hans tennis, spørger Niels Larsen.

Det spørgsmål vækker brede smil, for det går så godt, så godt. Rasmus vinder medaljer.

Lillian Schmidt finder tre regninger frem og rækker dem til Niels Larsen.

Tennisklubben er ret dyr, viser det sig, for der har både været udgifter til en sommerskole og et særligt elitehold.

– I må bare dække det, I dækker, siger Lillian Schmidt og Anders Schmidt indskyder:

– Det er da bedre, at han spiller tennis end, han sidder og drikker.

Niels Larsen nikker, og tror da heller ikke, at det bliver noget problem at dække udgifterne.

Bagefter fortæller han, at han og de fire andre familieplejekonsulenter i Greve Kommune taler

sammen om økonomiske spørgsmål og prøver at lægge en fælles linje. Så længe det drejer sig om mindre beløb, bestemmer de selv, ellers går det videre til sagsbehandleren, der evt. også får sin chef ind over.

– Normalt kan plejebørnene i hvert fald gå til én fritidsaktivitet, og så går vi ikke op i, om den er dyr eller billig, siger Niels Larsen.

Vederlag

Det er også familieplejekonsulenterne, der forhandler vederlag.

– På den måde er jeg en mand med mange kasketter, for jeg er fx både sparringspartner, arbejdsgiver og en allieret, der bærer familieplejernes ønsker og behov ind i resten af systemet, siger Niels Larsen.

Når det gælder spørgsmålet om vederlag, går det i Niels Larsens øjne for det meste gnidningsfrit.

– Grundlæggende kan man jo sige, at det er et lidt tosset system, hvor man går ned i løn, når man gør sit arbejde rigtig godt, fordi man får flere vederlag, jo flere problemer barnet har. Men familieplejerne synes for det meste, at det er helt fair, når de fx går ned i vederlag, fordi de ikke længere behøver være så meget hjemme hos barnet og i stedet kan begynde at arbejde ude, siger han.

Personligt har Niels Larsen aldrig oplevet en vederlagsdiskussion, der gik helt i hårknode, om end nogle har været uenige i, at de ikke skulle gå op i vederlag.

– Og det er da sket for nogle af mine kollegaer, at forholdet mellem familieplejer og familieplejekon-

Hele plejeforholdet var i fare for at blive afbrudt, og i den situation var jeg talsmand for plejefamilien. Det var mig, der talte deres sag ind i systemet

Niels Larsen,
familieplejekonsulent

Jeg gør eksempelvis meget ud af at tale med plejeforældrene om, at det ikke er alle plejebørn, der kan blive boende i teenage-årene. Nogle gange er det bedre, at barnet fx flytter på et opholdssted, og hvis man venter alt for længe med at indse det, ender relationen måske med at bryde helt sammen, så man slet ikke kan ses

Niels Larsen, familieplejekonsulent

sulent er blevet så dårligt, at det har været nødvendigt at skifte familieplejekonsulent, siger han.

En anstrengende bio-mor

På familieplejebesøget går de videre til næste barn, René.

Også han har det godt, passer specialskolen og er begyndt at spille fodbold.

Lige nu er det mest påtrængende problem hans biologiske mor og den forestående konfirmation. Selv om der er et halvt år til, bekymrer René sig allerede.

– Han er så bange for, at hans mor skal drikke sig fuld. Jeg har sagt til ham, at det gør hun ikke, men så spørger han: Og hvad nu, hvis hun alligevel gør det? Og så har jeg sagt, at så tager vi hende altså i hoved og røv og ind i en taxa. Og det har jeg også sagt til hans mor, men hun siger: Ved du hvad, det behøver I slet ikke at tænke på. For det bliver ikke noget problem.

Niels Larsen ser alvorlig ud.

– Ja, han er bange for at hun drikker. For det har han oplevet så mange gange før. Og han vil gerne have hende med?

Lillian Schmidt nikker.

– Det har vi slet ikke diskuteret. Hun er hans mor. Hun skal med...

Talsmand for familien

Når Niels Larsen selv skal nævne et punkt, hvor han har spillet en væsentlig rolle i forhold til plejefamilien, drejer det sig netop om Renés biologiske mor. På et tidspunkt kom hun ugentligt i familien Schmidts hjem, slængede sig i sofaen og talte uendeligt længe med Lillian Schmidt uden at værdige sin søn et blik.

Hun rodede i familiens ting, indtog deres hjem og ringede midt om natten.

– Hun mente, at når vi havde taget hendes søn i pleje, var hun nok også en del af vores familie, siger Anders Schmidt, der også havde en oplevelse af, at René var hårdt belastet af samværet med moderen.

Sagsbehandleren var ny, og hun mente, at moderen skulle have endnu mere tid med sin søn – og endnu mere tid i familien Schmidts hjem.

– Men så sagde jeg fra, siger Niels Larsen.

– Det gik simpelthen ikke. Hele plejeforholdet var i fare for at blive afbrudt, og i den situation var jeg talsmand for plejefamilien. Det var mig, der talte deres sag ind i systemet, fortæller han.

Efterfølgende blev der iværksat en psykologundersøgelse, hvor psykologen også talte med moren, og enden blev, at samværet blev indskrænket af hensyn til René.

Forebygger problemer

Niels Larsen bruger også meget tid på at ruste plejefamilierne og dele den indsigt, han selv får, fordi han møder så mange forskellige familieplejere.

– Jeg gør eksempelvis meget ud af at tale med plejeforældrene om, at det ikke er alle plejebørn, der kan blive boende i teenage-årene. Nogle gange er det bedre at barnet fx flytter på et opholdssted, og hvis man venter alt for længe med at indse det, ender relationen måske med at bryde helt sammen, så man slet ikke kan ses. Så kan det være bedre at stoppe tidligere, så plejebarnet eksempelvis flytter på et opholdssted, men kommer hjem i weekenden, siger Niels Larsen, og nævner et konkret eksempel med et plejebarn, der som ung er kommet ud i vold og misbrug, og nu ikke længere kan bo i plejefamilien på fuld tid.

– Så spørger de sig selv: Hvad har vi gjort galt? Og der er det min opgave at gå ind og sige: I har ikke gjort noget galt, men han er så tidligt skadet, at det ikke kunne lykkes.

Engang imellem er Niels Larsen også skrap og påpeger, at familieplejeren skal gøre noget anderledes.

– Et godt eksempel er ferier. Et par gange har jeg været nødt til at påpege, at nogle af de tidligt skadede børn, som har behov for enormt meget struktur, altså ikke har brug for at blive slæbt med på lange campingferier til udlandet, så det skal familien lade være med. Og det kan selvfølgelig godt være en svær situation, hvis de bare enormt gerne vil af sted, og jeg så siger, at det er altså ikke det, de skal lige nu.

Hjemme hos familien Schmidt er der ikke brug for løftede pegefingre. Tværtimod er der masser af anerkendelse til Lillian og Anders Schmidt. Da mødet er færdigt, lægger de også vægt på betydningen af netop den. Lillian Schmidt siger:

– Vi er lidt stolte, når vi kan fortælle, at René og Rasmus er så godt kørende. Vi giver jo faktisk hele vores liv til det her, og så betyder det meget, at der er en, der følger med. En, der siger til os, at det er godt arbejde, vi udfører. ■

Af hensyn til tavshedspligten har vi anonymiseret alle oplysninger om plejefamilie og plejebørn.

FAMILIEPLEJEKONSULENTER

En ganske særlig faglighed

Kvalificeret rådgivning og vejledning af familieplejere kræver ekspertise. Det mener Jakob Obdrup, der sidder i landsledelsen for Socialpædagogernes netværk for familieplejekonsulenter

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk
Foto: Vibeke Toft

Det typiske møde mellem familieplejere og familieplejekonsulent findes ikke – men besøget hos familien Schmidt giver et meget godt billede af, hvordan det kan foregå, når der gennem længere tid har været en god og kontinuerlig kontakt.

Sådan lyder vurderingen fra Jakob Obdrup, der sidder i landsledelsen for Socialpædagogernes netværk for familieplejekonsulenter.

Vi har sat ham stævne for at høre, hvordan mødet mellem familieplejekonsulent Niels Larsen og familien Schmidt ligner og adskiller sig fra det gængse besøg af en familieplejekonsulent (læs om mødet i artiklen 'En mand med flere kasketter').

– Det er umuligt at sige, hvad der er et typisk konsultativt tilsyn, for vi fører jo tilsyn med børn mellem 0 og 18 år. Nogle med handicap og nogle uden, så det er meget individuelt, hvad der sker i et besøg. Hele set-up'et for mødet mellem Niels Larsen og familien Schmidt er dog meget typisk: Et tilsynsbesøg tager for det meste ca. to timer, det foregår hjemme hos familieplejerne, og alle parter prøver for det meste at skabe en hyggelig stemning med fx kage. Og så går vi typisk igennem de samme emner, som Niels Larsen berører: Hvordan går det i skolen? Hvordan går det med samværet med forældrene? Hvad med barnets fritidsliv og sundhed? Nogle gange er problemerne ikke så store, andre gange er de meget store, og jeg tror, det er typisk, at problemerne ikke er så store, når

En af vores vigtigste opgaver er at hjælpe familieplejerne til at forstå, hvorfor børnene reagerer som de gør – og hvorfor forældrene reagerer som de gør, og så selvfølgelig komme med råd og vejledning om, hvad familieplejerne kan gøre bedre

Jakob Obdrup, familieplejekonsulent

familieplejekonsulenten som i eksemplet kommer ofte. Når der er en tæt og god kontakt, bliver problemerne tit taget i opløbet, siger han.

Problemstillinger går igen

Jakob Obdrup lægger vægt på, at familieplejekonsulenterne har en særlig faglighed.

– En af vores vigtigste opgaver er at hjælpe familieplejerne til at forstå, hvorfor børnene reagerer, som de gør – og hvorfor forældrene reagerer, som de gør, og så selvfølgelig komme med råd og vejledning om, hvad familieplejerne kan gøre bedre. I modsætning til i Norge er der i Danmark ikke en egentlig uddannelse til familieplejekonsulent, så fagligheden bliver typisk givet videre i en form for mesterlære fra erfarne familieplejekonsulenter til nye. Noget af det, der er lidt specielt, er fx, at vi skal være værter i andre menneskers hjem. Du kommer ud i et hjem, hvor familieplejeren fx har lavet kaffe og gjort klar, og så er det dig, der skal tage styringen og sætte dagsordenen for samtalen. Ellers bliver det bare til løs snak. Et andet element i fagligheden er, at man skal kunne mestre at være i et felt, hvor man både er en støtte, der giver råd og vejledning, og samtidig er en kontrollant. Får kommunen det, den betaler for?

Opbygger ekspertise

I Jakob Obdrups øjne udvikles fagligheden især med erfaring.

– Når vi udelukkende arbejder med vejledning i forhold til anbringelser, er det klart, at vi opnår en særlig ekspertise, for mange problemstillinger går igen – fx omkring samvær. Mange familieplejere er nødt til at nedjustere deres forventninger til forældrene, for der er jo en grund til, at de har fået deres barn anbragt, og forældrene har fx tit svært ved at være sammen med deres barn. Det kan fx betyde, at forældrene bruger mere tid på at tale med familieplejeren end med barnet. Så er det vores opgave at ruste familieplejerne, så de kan forstå forældrene og have nogle mere realistiske forventninger. Og give dem nogle redskaber til at støtte samværet, fx ved at forberede forskellige aktiviteter og på forhånd tænke mulige faldgruber igennem.

Præcis hvilke redskaber, familieplejerne har brug for, skifter fra familie til familie.

– I nogle tilfælde har plejeforældrene brug for støtte til at afgrænse deres privatsfære, så vi fx støtter dem i, at det er okay at sige: Sådan gør vi ikke hos os. I andre tilfælde er det omvendt nødvendigt at vejlede familieplejerne i, at de er nødt til at være mere rummelige over for forældrene. At alt ikke kan blive, som familieplejeren har tænkt.

I Ishøj Kommune, hvor Jakob Obdrup arbejder, er det sagsbehandlerne, der har kontakten med forældrene – mens familieplejekonsulenterne har kontakten til familieplejerne. Og det er i Jakob Obdrups øjne en kæmpe fordel.

– Det gør det nemmere at tale om fx samvær på en faglig måde, når to fagpersoner taler sammen ud fra hver deres vinkel – end hvis det var den samme person, der skulle varetage både forældrenes, barnets og plejefamiliens perspektiv.

Sætter ord på fagligheden

En anden vigtig opgave for familieplejekonsulenterne er at finde det rette match mellem barn og plejefamilie. Jakob Obdrup siger:

– Her går fagligheden på at analysere, hvad der er barnets problematikker – og hvad der er plejefamiliens styrker og svagheder, sådan at barnet kommer ud i den rigtige plejefamilie. Første gang.

Familieplejekonsulenterne i Ishøj har sammen med en psykolog og kollegaer i nogle af nabokommunerne udviklet en model, der skal gøre fagligheden mere tydelig i forbindelse med matchningen.

– Som udgangspunkt handler det meget om fornemmelse og intuition, og jeg prøver fx altid at visualisere: Kan jeg se for mig, at barnet er i denne familie og har det godt? Men med vores model prøver vi at gøre det mere fagligt og mindre intuitivt. Når vi skal lave et match, er vi altid to familieplejekonsulenter under besøget hos plejefamilien, og nu skal vi mere systematisk reflektere over, hvad vi skal lægge mærke til, og hvad der er særligt vigtigt i forhold til det enkelte barn.

I Jakob Obdrups øjne er matchet noget af det mest betydningsfulde i familieplejekonsulenternes arbejde.

– Det er noget af det, der kan få os til at ligge søvnløse om natten. Man bestemmer et barns skæbne, når man skal afgøre, om det kommer i den ene eller anden familie. ■

Kvaliteten skal sikres

Hvilken betydning får de nye socialtilsyn for familieplejekonsulenterne? Det spørgsmål er stadig uafklaret, men såvel Socialpædagogernes næstformand Pernille Christoffersen som Jakob Obdrup fra familieplejekonsulenternes netværk er enige om én ting: Familieplejekonsulenterne bør spille en vigtig rolle

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Får det nye socialtilsyn stik mod hensigten den effekt, at kvaliteten i familiepleje- og bringelserne daler frem for at stige? Sådan lød spørgsmålet, da Socialpædagogernes netværk for familieplejekonsulenter i sommers holdt landsmøde.

Dengang var familieplejekonsulenterne bekymrede for, at kommunerne ville benytte overgangen til de nye socialtilsyn til at afskedige familieplejekonsulenter, fordi de nu skal bruge penge på socialtilsynene, og derfor vil spare et andet sted.

Men nu ånder landsledelsen i Socialpædagogernes netværk for familieplejekonsulenter lettet op. I hvert fald i første omgang.

– Lige nu ser det langt fra så slemt ud, som vi kunne frygte, siger Jakob Obdrup, der sidder i landsledelsen.

De fem nye socialtilsyn har fra 1. januar i år overtaget nogle af de opgaver, der tidligere blev løst af familieplejekonsulenter i kommunerne, nemlig godkendelse og driftsorienteret tilsyn med fx familieplejere. Derudover har familieplejekonsulenterne i kommunerne også løst en mængde andre opgaver, fx konsultative tilsynsbesøg, hvor familieplejerne får råd og vejledning om plejebarnet (læs om et konsultativt tilsynsbesøg i artiklen 'En mand med mange kasketter').

Dialog med ministeren

Bekymringen har gået på, om kommunerne nu også ville skære i de konsultative tilsynsbesøg, selvom denne opgave ikke blev overtaget af socialtilsynene, men sådan er det – som hovedregel – ikke gået. Jakob Obdrup siger:

– Med ganske få undtagelser ser det indtil videre ikke ud som om, der bliver gjort indhug i de konsultative tilsynsbesøg. Nogle familieplejekonsulenter er blevet overført til de nye socialtilsyn, men

det svarer også nogenlunde til de arbejdsopgaver, der er blevet overtaget af socialtilsynet. Fremtiden er dog stadig usikker, og vi forholder os afventende.

Efter Jakob Obdrups vurdering har netværket for familieplejekonsulenter selv gjort en forskel, fordi det målrettet har arbejdet på at synliggøre deres arbejde og fx også var i dialog med socialministeren på sommerens landsmøde.

Socialpædagogernes næstformand Pernille Christoffersen holder løbende øje med udviklingen, der i hendes optik kan gå begge veje.

– Familieplejerne er bekymrede for, at når der nu kommer en 'skal-opgave' i form af betaling for de nye socialtilsyn, ja, så bliver der med tiden skåret ned på 'kan-opgaverne'. Modsat kan de nye socialtilsyn også komme til at betyde, at kommunerne kommer til at bruge familieplejekonsulenterne mere. Forhåbentlig bliver det sådan, at hvis socialtilsynet finder ud af, at en familieplejer ikke har de faglige redskaber, der skal til for at varetage en opgave, så skal de have redskaberne. Og det kan jo fx ske gennem mere rådgivning og vejledning fra familieplejekonsulenterne, siger hun.

Pernille Christoffersen og Jakob Obdrup er enige om, at familieplejekonsulenterne spiller en væsentlig rolle for anbragte børn.

Jakob Obdrup siger:

– Der er et politisk fokus på, at vi skal anbringe flere i familiepleje, og det kræver, at familieplejerne løbende bliver opkvalificeret. Og den opkvalificering er vi familieplejekonsulenter de bedste til at give, for det er os, der har fagligheden til det.

Store forskelle

Pernille Christoffersen hæfter sig ved, at der i dag er store forskelle fra kommune til kommune.

– Det er vores klare opfattelse, at der er meget stor forskel på, hvordan niveauet er i de forskellige kommuner – i nogle kommuner får familieplejerne syv konsultative besøg om året, i andre ser familieplejerne stort set aldrig en konsulent. Det er dybt urimeligt, at det er så forskelligt, for alle anbragte børn har krav på, at de voksne, der er omkring dem, får den faglige støtte, der er nødvendig. Nu er det et lovkrav, at familieplejerne skal have efteruddannelse og supervision. Det kunne være en god idé, hvis de også fik ret til konsultative besøg af en familieplejekonsulent, siger hun.

Jakob Obdrup er enig.

– I landsledelsen er vi meget optagede af, at der i kontrakten mellem kommune og familieplejere kommer fokus på andet end vederlag, sådan at der fx også kommer til at stå, at der hvert år mindst skal være seks besøg fra familieplejekonsulentent. ■

Nu er det et lovkrav, at familieplejerne skal have efteruddannelse og supervision. Det kunne være en god ide, hvis de også fik ret til konsultative besøg af en familieplejekonsulent

Pernille Christoffersen, næstformand for Socialpædagogerne

PÆDAGOGUDDANNELSE

En bedre pædagoguddannelse er en gevinst på mange måder. Både fordi det jo sikrer faget fremadrettet, og fordi det forbedrer arbejdsmiljøet, når vi får opkvalificerede kollegaer – og også fordi en bedre uddannelse og højere faglighed medvirker til at højne anerkendelsen af socialpædagoger

Marie Sonne, næstformand for Socialpædagogerne

Socialpædagogerne vil sikre praktikpladser

Socialpædagogerne har sat knap en halv mio. kr. af til et projekt, der skal hjælpe den nye pædagoguddannelse godt på vej. Specialiseringen øger behovet for praktikpladser på det særlige sociale område, men i dag tager cirka en tredjedel af de socialpædagogiske arbejdspladser ikke imod pædagogstuderende i praktik

Af Maria Rørbæk, mrrk@sl.dk

Socialpædagogernes hovedbestyrelse har bevilget 450.000 kr. til et projekt, der skal hjælpe den nye pædagoguddannelse med social- og specialpædagogisk specialisering godt på vej.

Socialpædagogernes næstformand Marie Sonne siger:

– Nu har vi endelig fået den uddannelse, som vi i så mange år har kæmpet for, så må vi også gøre en indsats for at nå helt i mål, så kvaliteten kommer i top. Hvis vi virkelig vil det – og det vil vi – så må vi også tage et ansvar.

Pengene skal bruges på et projekt, der kort fortalt har til formål at arbejde for en god praktik. Det handler dels om at afdække behovet for praktikpladser og sikre, at der bliver udbudt nok

pladser på det særlige sociale område. Dels om at kvalificere praktikvejledningen ved at skubbe på, så flere tager praktikvejlederuddannelsen og ved at undersøge, om der er behov for forbedringer af praktikvejlederuddannelsen.

– Socialpædagogerne organiserer jo både ledere og tillidsrepræsentanter, og vores medlemmer har derfor sammen et godt fundament for opgaven, siger Marie Sonne, der også mener, at menige medlemmer af Socialpædagogerne har en interesse i en god grunduddannelse til kommende socialpædagoger.

– En bedre pædagoguddannelse er en gevinst på mange måder. Både fordi det jo sikrer faget fremadrettet, og fordi det forbedrer arbejdsmiljøet, når vi får opkvalificerede kollegaer – og også fordi en bedre uddannelse og højere faglighed medvirker til at højne anerkendelsen af socialpædagoger, siger hun.

Spørgeskemaundersøgelse

Første trin af Socialpædagogernes uddannelsesprojekt er færdigt: En spørgeskemaundersøgelse blandt Socialpædagogernes tillidsrepræsentanter, der giver et billede af praksissituationen på de socialpædagogiske arbejdspladser. Undersøgelsen viser, at ca. en tredjedel af arbejdspladserne ikke tager imod pædagogstuderende i praktik, men tallet dækker over store forskelle afhængig af den målgruppe, tilbuddet retter sig mod. Således tager otte ud af ti tilbud for mennesker med fysiske og psykiske funktionsnedsettelse imod pædagog-

studerende, mens det kun gælder for fem ud af ti tilbud for mennesker med sociale vanskeligheder og mennesker med psykisk sårbarhed og for seks ud af ti tilbud for børn, unge og evt. familier med særlige behov.

Undersøgelsen giver også et billede af begrundelserne for ikke at modtage pædagogstuderende, og her er manglende ressourcer den hyppigste begrundelse (31 pct.), mens 19 pct. angiver arbejdets karakter eller borgerens sårbarhed. 11 pct. har anført en begrundelse, der enten relaterer sig til uddannelsesstederne eller praktikanternes indsats – fx uheldige oplevelser med studerende i praktik eller de studerendes manglende erfaring.

Undersøgelsen viser også, at der kun er ansatte med en praktikvejlederuddannelse på diplom-niveau på tre ud af fire praktiksteder.

Udbud og efterspørgsel

Næste skridt i Socialpædagogernes uddannelsesprojekt er at undersøge, hvor stor den samlede efterspørgsmål på praktikstillinger indenfor det social- og specialpædagogiske område bliver – sammenholdt med det faktiske udbud i hele landet. Bagefter skal kvaliteten af praktikvejlederuddannelsen undersøges gennem en række fokusgruppeinterviews.

Når alle undersøgelser er gennemført, skal der lægges en plan for at nå målet om at få tilstrækkeligt mange praktikpladser – og god kvalitet i praktikken.

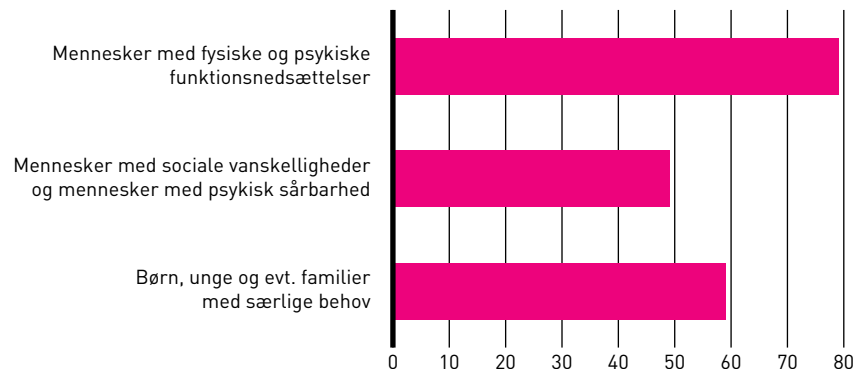
Marie Sonne siger:

– Hvis alle tager et ansvar, vil der ikke være mangel på praktikpladser. Vores praktikundersøgelse viser, at en hel del praktiksteder i dag fravælger pædagogstuderende, fordi de ikke mener, at de er kvalificerede nok til netop deres målgruppe, men det skal den nye uddannelse gerne lave om på, fordi de studerende bliver mere specialiserede. Derfor tror jeg, at oplysning og information om den nye uddannelse er afgørende for at få flere arbejdspladser til at sige ja til pædagogstuderende.

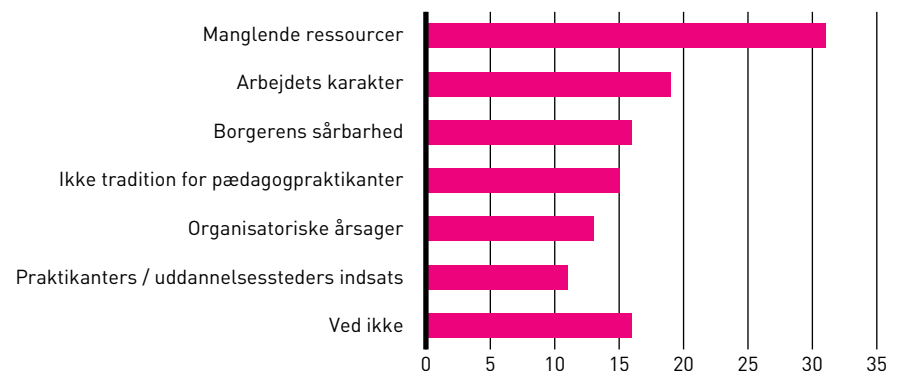
Hun peger også på behovet for en landsdækkende koordinering af praktikken:

– Vi er nødt til at kigge ud over kommune- og regionsgrænser og se praktikpladserne i et samlet, nationalt perspektiv. Der er jo nogle typer af arbejdspladser, som kun findes få steder i landet, og nogle studerende vil sikkert være interesseret i en praktikplads langt fra bopælen, hvis det virkelig omhandler det område, de vil specialisere sig i. På samme måde som studerende i dag tager til udlandet, kan jeg fx sagtens forestille mig, at der kan være en studerende i Nordjylland, som gerne vil i praktik på Kofoedsminde på Lolland. ■

Procentdelen af arbejdspladser, der modtager praktikanter, fordelt på arbejdspladskategori, 585 respondenter

Begrundelser for ikke at modtage pædagogstuderende i praktik, 266 respondenter, mulighed for flere svar, procent

Pædagoguddannelsen og praktik

Den nye pædagoguddannelse indebærer en langt højere grad af specialisering. Efter et fælles første år, skal de studerende enten specialisere sig i dagtilbudspædagogik, skole- og fritidspædagogik eller social- og specialpædagogik.

Der bliver fire praktikperioder – mod tre i dag. Den første praktik bliver et led i fællesdelen – de tre sidste skal foregå på et praktiksted med tilknytning til specialiseringen.

Uddannelsen begynder efter sommerferien 2014. Der er også åbnet mulighed for, at studerende, der påbegyndte pædagoguddannelsen sommeren 2013, kan overgå til den nye ordning, og dermed få en mere specialiseret uddannelse.

De studerende er en berigelse

Lisbeth Thorsen er praktikvejleder på Socialpædagogisk Udviklingscenter i Helsingør, hvor der hele tiden er to pædagogstuderende i praktik. I hendes øjne er de pædagogstuderende en stor gevinst for arbejdspladsen

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Foto: Kim Agersten

Hvorfor gør du sådan? Hvad er formålet med den regel der? Hvordan kan det være, at du gør sådan med én beboer – og det helt modsatte med en anden beboer?

De pædagogstuderende, der kommer i praktik på Socialpædagogisk Udviklingscenter i Helsingør, bliver opfordret til at være nysgerrige og kritiske, og det afføder en hel masse spørgsmål i hverdagen.

– Det er meget nemt at stirre sig blind på sin egen praksis, men de studerende får stort set altid sat et nyt lys på det, vi gør, siger praktikvejleder og socialpædagog Lisbeth Thorsen.

Socialpædagogisk Udviklingscenter har konstant to pædagogstuderende i enten anden eller tredje praktik, og i Lisbeth Thorsens øjne er det en stor gevinst for arbejdspladsen.

– De studerende får lov og plads til at arbejde med refleksion over vores – og deres egen – praksis, og de har fx et fast punkt på dagsordenen til vores personalemøder, hvor de fortæller om det, der optager dem. Vi er en stor arbejdsplads, der bl.a. rummer café, værested, døgntilbud og bostøtte i eget hjem for mennesker med nedsat funktionsevne, og i løbet af det halve år, hvor de studerende er i prak-

tik, skal de have berøring med hele organisationen. Vi har sat navn på hvem, der skal stå til rådighed for at fortælle de studerende om forskellige ting, som fx arbejdet med sanseintegration, seksualitet eller neuropædagogik, så mange er involveret i praktikvejledningen – og det er altid noget, der er stor interesse for at gøre. Sikkert fordi, det også er så berigende for os selv, siger hun.

Skærper argumentationen

Lisbeth Thorsen bliver også selv udfordret, når hun omgås de studerende. Fx har hun flere gange oplevet studerende stille kritiske spørgsmål, når de hører om et tilfælde, hvor en hjemmevejleder som led i handleplanen formidler kontakt til en prostitueret.

– Så siger de typisk, at det håber de aldrig, de selv kommer til at gøre. For nogle studerende kan det være meget svært at acceptere, at det at formidle kontakt til en prostitueret kan være en socialpædagogisk opgave. Det er da også et dilemma, men jeg plejer at sige, at så længe det er lovligt, skal mennesker med funktionsnedsættelser have de samme muligheder som andre mennesker, siger hun.

De studerendes spørgsmål om prostitution er ikke en dramatisk øjenåbner for Lisbeth Thorsen, for også uden de studerende ville hun tænke over etikken.

– Men de studerendes spørgsmål bringer vores egne argumenter i spil, og jeg bliver skarpere på at forklare dem. Fx er jeg blevet skarpere på at formulere, at man i det socialpædagogiske arbejde skal kunne sætte sine egne normer og personlige præferencer til side. Ligesom man fx også skal være parat til at følge en beboer til et politisk møde med et parti, man selv er modstander af. ■

De studerendes spørgsmål bringer vores egne argumenter i spil, og jeg bliver skarpere på at forklare dem. Fx er jeg blevet skarpere på at formulere, at man i det socialpædagogiske arbejde skal kunne sætte sine egne normer og personlige præferencer til side

Lisbeth Thorsen, praktikvejleder

INTRODUKTION Lisbeth Thorsen vejleder praktikanter og – som her – den nye kollega Søren Olsen, der skal lære at bruge kælerobotten Paro

PSYKIATRI

Kultur på beboerens præmisser

For personalet på bo- og behandlings- tilbuddet Lunden er det til tider en udfordring at sætte sig ind beboernes kulturelle baggrund. Men de oplever, at beboerne giver meget mere af sig selv, når personalet oprigtigt prøver at forstå deres kultur

Af Sofie Hviid, redaktionen@sl.dk
Foto: Søren Kjeldgaard

I en nybygget, elipseformet træbygning i Brøndby har beboerne på bostedet Lunden fået et nyt lækkert kulturhus med café. Her er højt til loftet, store vinduer ud mod grønne områder, og hver dag får de omkring 30 beboere serveret deres hjemmelavede måltider her.

Oftentimes dufter der af hakkebøffer eller stegt flæsk, men på det seneste er det blevet mere almindeligt, at de traditionelle danske retter bliver suppleret af mad med stærke marokkanske eller tyrkiske krydderier. Ligesom alt kød er halal, og mindst en ret hver dag skal være helt fri for svinekød.

En tredjedel af Lundens beboere har anden etnisk baggrund end dansk og sætter pris på at få serveret mad, der smager af hjemlandet. Ud over maden er der også planer om at lave et religionsrum og få en imam tilknyttet stedet, så beboerne kan få religiøs vejledning. Alt sammen tiltag for at sikre, at beboerne får den bedste behandling og føler sig set og respekteret. Ligesom personalet har haft temadage om transkulturel psykiatri og hele tiden prøver at italesætte, hvordan man kan blive bedre til at forstå de beboere, der kommer med et andet sæt værdier og en stærk religiøsitet.

Beboere med en anden etnisk baggrund skaber nogle udfordringer for personalet, fordi der hurtigt kan opstå misforståelser, der bunder i anderledes værdier.

De havde eksempelvis en beboer, der altid spiste med fingrene, og som blev irettesat, fordi personalet så det som udtryk for dårlige manerer. Men efter at have talt med en af de pædagoger,

der selv har en anden etnisk baggrund, erfarede personalegruppen, at det at spise sin mad uden bestik var den mest normale måde at spise på i hans hjemland.

Og sådan er det tit, fortæller Rim Dalal, der er pædagog på Lunden, selv er muslim og har libanesisk baggrund.

– Jeg synes egentlig, at alle medarbejderne generelt tager udgangspunkt i og har en god forståelse af, at de her mennesker har en anden kulturel baggrund. Ofte har medarbejderne blot ikke basisviden om, hvordan man skal imødekomme beboeren. Men i og med, at der er kommet personale med anden etnisk baggrund, er det blevet bedre, fordi vi har kunnet forklare nogle aspekter, de ikke lige har været bevidste om eller tænkt over. Jeg synes tit, at forskellene i kultur har skabt misforståelser, men så har personalet snakket med en kollega med en anden etnisk baggrund og fået afklaret, hvad det var, der egentlig spillede ind, siger Rim Dalal.

Bønner og psykose

Problemet med misforståelser opstår ofte, når beboerne udviser en adfærd, personalet ikke kan forstå. Som da en muslimsk mand i dagevis gik rundt på gangene og mumlede et sprog, ingen forstod. Personalet begyndte at tale om, at beboeren formentlig var psykotisk, til fare for sig selv og måtte indlægges. Men det viste sig, at han gik rundt og sagde bønner på arabisk for at finde ro i sig selv. Den slags misforståelser kan have voldsomme konsekvenser for behandlingen af beboerne, hvoraf mange døjer med både psykisk sygdom og misbrugsproblemer.

Nogle beboere føler sig også marginaliserede og sat i bås, som når personalet ikke tror, de har forstået en besked, der er blevet sagt på dansk. I forvejen befinder de sig mellem to kulturer, og det kan skabe en splittelse i forhold til at få hverdagen til at fungere. Personalet skal derfor også passe på, at kultur ikke bliver brugt som forklaring på alting, fortæller Rim Dalal:

– Hvis man italesætter kultur forkert og sætter personen i bås ud fra en adfærd, han har vist, men som slet ikke handler om kultur, så bliver han

MANGFOLDIGHED På Lunden blander duften af kaffe sig af og til med duften af tyrkiske og marokkanske krydderier. Her er det Rim Dalal (i midten) sammen med Mette Schiøttz Overgaard og en beboer

Jeg synes egentlig, at alle medarbejderne generelt tager udgangspunkt i og har en god forståelse af, at de her mennesker har en anden kulturel baggrund. Ofte har medarbejderne blot ikke basisviden om, hvordan man skal imødekomme beboeren

Rim Dalal, socialpædagog

misforstået. Det skaber et forkert syn på beboeren og kan betyde, at alle omkring ham pludselig har det forkerte billede af ham. Min fornemmelse er, at det skaber meget uro i beboeren, fordi han føler sig misforstået, siger hun.

Mette Schiøttz Overgaard, der har været ansat på Lunden siden starten i 2002 og i dag er udviklingskonsulent, betragter det som helt afgørende, at man som personale får taget fat i de misforståelser, inden det bliver en dominerende historie blandt medarbejderne. De gør meget ud af at få sat ord på konflikterne kollegerne i mellem for at undgå de misforståelser, der kan besværliggøre samarbejdet mellem beboere og socialfaglige medarbejdere.

– Vi må hele tiden spørge os selv, om vi er ved at gå ned ad den gade, vi ikke vil nedad, fordi vi står med et svært samarbejde og er frustrerede. Konsekvensen bliver nemlig, at vi kommer til at lægge et større ansvar på beboeren, end der skal lægges på hans eller hendes skuldre. Man kommer til at trække sig væk fra at finde løsninger eller muligheder, hvis man bare bruger kultur som en forklaring på alting, siger Mette Schiøttz Overgaard.

Egne værdier efterlades derhjemme

En af beboerne på Lunden er meget religiøs og vil ikke give hånd til kvinder. Han hilser i stedet med hånden for brystet. Hans hilsen har været et emne blandt personalet, og i starten betragtede nogle af medarbejderne det som uhøfligt. Men en af de vigtigste værdier i arbejdet på Lunden er, at de ikke skal forsøge at opdrage eller pådutte beboerne deres egne værdier.

Når de er på arbejde handler det om at forstå beboerens præmisser. Hvis man som person mener, at det er uhøfligt og forkert adfærd ikke at give hånd, hører den værdi ikke hjemme i det professionelle arbejde. Medarbejdernes egne værdier hører hjemme i privatsfæren, og det er afgørende for relationen til beboerne, at de føler sig mødt med respekt, fortæller Mette Schiøttz Overgaard:

– Når de møder ægte interesse og forståelse, får de lyst til at give mere og fortælle mere om, hvor de kommer fra. På den måde bliver det lettere for dem at åbne op for deres fortælling. Det handler egentlig bare om at respektere mennesket, og ikke forsøge at påtvinge personen sine egne værdier, for ellers bliver distancen for stor.

Når man lader være med det, bliver det muligt at mødes som mennesker.

Den ægte interesse

For mange af beboerne med anden etnisk baggrund fylder religionen meget i deres verdensbillede. Det betyder også, at de døjer med nogle andre problematikker end deres etnisk danske naboer.

Mange af dem har et mangeårigt misbrug og kæmper med en dårlig samvittighed over, at de ikke lever det liv, de burde som rettroende muslimer. Derfor er deres nedture ofte ledsaget af en ekstrem dårlig samvittighed, der kan forklare, hvorfor de trækker sig og pludselig ændrer adfærd. For andre handler det om dårlig samvittighed over for familien, der ikke vil eller kan acceptere psykisk sygdom eller misbrug.

Forstår man ikke den religiøse og kulturelle baggrund, eller er bange for at spørge ind til det, er det svært at give den rette støtte til beboerne. Til gengæld skal der ikke meget til for at beboerne oplever at blive mødt med respekt.

En mandlig beboer holder eksempelvis meget af at sidde i sin lejlighed og læse i Koranen. Han læser tit højt, når medarbejderne kommer ind til ham. Ved at spørge ind til det og tale med ham om, hvad han læser, oplever han, at han bliver imødekommet og respekteret. Ligesom nogle af medarbejderne lærer nogle arabiske gloser for at vise, at de gør en indsats for at forstå ham.

Det vigtigste for at sikre den bedst mulige relation er at vise respekt for mennesket og en ægte interesse – og for nogle handler det også om at fokusere på, hvad man har tilfælles i stedet for at se på forskelle, mener Mette Schiøttz Overgaard:

– Man kan godt komme til at tro, at forskellen kan være meget stor, uden at den behøver at være det. Så det handler om medarbejderens menneskesyn i det hele taget. Om man er nysgerrig efter at lære det her andet menneske at kende. Og har lyst til at finde ud af, hvad man kan være sammen om. Det kan være, at man har en fælles interesse for musik eller kunst. At arbejde her kræver, at man er god til at skabe kontakt, uanset hvor du kommer fra. For nogen er det nemmere gennem religion, og for nogle andre har de noget andet sammen. Så finder man noget andet at tale med dem om, for det vigtigste er, at vi hjælper og støtter beboeren i hans eller hendes udviklingsproces, fortæller Mette Schiøttz Overgaard. ■

Lunden

Botilbuddet Lunden er et højt specialiseret socialt tilbud i Region Hovedstadens Psykiatri.

Lundens ydelser består af psykosocial behandling, der orienterer sig mod den enkelte beboers egen recoveryproces.

Lunden har plads til en stor ungegruppe (18-27 år), og ellers er beboerne typisk mellem 30 og 50 år.

Kulturel forståelse er en svær balancegang

Misforståelser, fordomme, fejlfortolkning og berøringsangst er med til at besværliggøre behandlingen af psykisk syge med minoritetsbaggrund. Men i virkeligheden er opskriften på den gode tilgang til mennesker fra en anden kultur rørende enkel

Af Sofie Hviid, redaktionen@sl.dk

Foto: Søren Kjeldgaard

Etniske minoriteter er overrepræsenterede på landets psykiatriske afdelinger, og mange af dem føler sig misforstået i mødet med den danske behandlingsverden. Når man som fagperson står foran et psykisk sygt menneske fra en fremmed kultur, oplever mange, at det kan være svært at forstå personen – ikke bare sprogligt, men også menneskeligt.

Katrine Schepelern Johansen, der er seniorforsker ved Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning (KORA), har skrevet ph.d. om etniske minoriteter i psykiatrien. I hendes feltarbejde tilbage i 2003 undersøgte hun brugen af kulturbegrebet på en retspsykiatrisk afdeling. Her kunne hun se, hvordan nogle af behandlerne forsøgte at tage højde for patientens kultur, men endte med en forfejlet forståelse af kultur som en statisk størrelse, der kunne bruges til at forklare alt omkring patienten.

Patienter fra Tyrkiet blev eksempelvis betragtet som en homogen befolkningsgruppe – på trods af, at de kom fra så forskellige baggrunde som henholdsvis den veluddannede elite i Istanbul og en lille landsby ude på landet.

Katrine Schepelern Johansen havde flere diskussioner med patienter, der blev stødt over

den måde, personalet omtalte deres baggrund på. Personalet var også påvirket af deres egne fordomme og manglede helt basal viden om, hvad kultur er for en størrelse. De opererede med muslimsk kultur som en samlet betegnelse, der omhandler alt fra familieforhold til kvindesyn – og satte patienterne i bås ud fra dette syn.

Den tilgang kan nemt kan føre til distance, stigmatisering og misforståelser og i sidste ende umuliggøre behandlingen, mener Katrine Schepelern Johansen:

– Alvorligt psykisk syge mennesker, der ikke selv har den store sygdomsforståelse, er meget afhængige af tillid. Når behandlingen handler om at skabe en relation, og man bruger relationen terapeutisk eller støttende, er det i høj grad tillid, der skal facilitere behandlingen. Hvis den relation bliver præget af nogle stereotype forestillinger om, hvem hinanden er, så vil den relation have vanskeligere vilkår, siger hun.

Drop bøgerne om kultur

På Centret for Transkulturel Psykiatri, der er et videnscenter og behandlingstilbud i Region Hovedstaden, har man i årevis beskæftiget sig med at behandle især traumatiserede flygtninge. Sygeplejerske og supervisor Marianne Østerskov underviser og superviserer fagfolk i arbejdet med patienter med minoritetsbaggrund.

I hendes eget behandlingsarbejde møder hun mange patienter med en anden kulturel baggrund, og ofte har de en anderledes sygdomsforståelse end de etnisk danske patienter. Psykiske problemer bliver forklaret med somatiske betegnelser, ligesom en stor del af dem bærer rundt på traumer.

Men selvom der er klare forskelle, mener hun, at det kan forklares helt simpelt, hvordan man skal forholde sig til de psykisk syge minoritetspatienter. Efter hendes mening hjælper det nemlig

Alvorligt psykisk syge mennesker, der ikke selv har den store sygdomsforståelse, er meget afhængige af tillid. Hvis relationen bliver præget af nogle stereotype forestillinger om, hvem hinanden er, så vil den relation have vanskeligere vilkår

Katrine Schepelern Johansen, seniorforsker, KORA

ikke at læse tunge bøger om kultur for at blive klo- gere på sin egen kulturforståelse – i stedet handler det om at se det enkelte menneske, forklarer hun:

– Jeg kan undervise i det her en hel dag, men i virkeligheden kunne jeg sige det hele med en enkelt sætning; det handler om at se det enkelte menneske. Man skal lægge sine fordomme derhjemme og lade være med at tage ting for givet. Spørg i stedet ind til mennesket og vær nysgerrig efter at vide mere om, hvad det er for et liv, patienten har haft, inden han eller hun blev syg. Fuldstændig som man ville gøre med etnisk danske patienter, der også kan komme fra meget forskellige kulturelle baggrunde. At spørge og lade dem fortælle er den bedste måde at få et billede af, hvad det er for et menneske, du har foran dig, siger Marianne Østerskov.

Hun har stået for den danske bearbejdelse af en spørgeguide, der skal gøre det nemmere at håndtere patienter med anden etnisk baggrund. I den kan man finde spørgsmål om, hvad religionen, kulturen og familien betyder for den enkelte patient. Guiden skal ikke nødvendigvis bruges fra ende til anden, men er ment som en inspiration til, hvad man kan spørge ind til. Så man på den

måde sikrer, at man som behandler får spurgt ind til de tabuiserede emner, man ellers ville vige udenom, forklarer Marianne Østerskov:

– Hvis jeg sidder over for en muslimsk mand, kan det være svært at spørge ind til, om han drikker alkohol. Men jeg bliver nødt til at vide det. Ofte sker der bare det, at vi bliver usikre og tænker, at patienten nok ikke vil tale om det. Vi er bange for at såre mennesket, men konsekvensen kan være, at vi kommer til at undgå noget, vi faktisk burde være opmærksomme på. Misforstået respekt kan i sidste ende betyde, at de ikke får den rigtige behandling.

Tilpasning letter behandlingen

Når man arbejder med det transkulturelle område som behandler, er man nødt til at tilpasse sig patienten i nogen grad, mener overlæge og leder af Videnscentret for Transkulturel Psykiatri, Marianne Kastrup.

Hun oplever, at vores meget direkte danske omgangsform kan være en forstyrrende faktor i arbejdet med patienterne.

Hvis man har at gøre med en patient fra Irak, er det for ham naturligt at starte en samtale med at tale om vejret og udtrykke sin taknemmelighed over, at han måtte komme. Selvom den omgangsform er unaturlig for en dansk behandler, mener Marianne Kastrup, at det langt hen af vejen godt kan betale sig at tilpasse sig patientens kultur.

Danskere er efter hendes mening ikke specielt fintfølelse, og når man som udlænding møder det danske behandlingssystem, kan det virke koldt og uhøfligt – og er vi ikke opmærksomme på det, så taber vi en gruppe mennesker på gulvet. I sidste ende kan det nemlig betyde, at man ikke får en god alliance med patienten, eller at de simpelt hen udebliver.

Men samtidig er det vigtigt, at man ikke er bange for at træde patienten over tærerne, forklarer Marianne Kastrup:

– Det vigtigste i arbejdet med patienter med en anden kulturel baggrund er at udvise respektfuld nysgerrighed. Man skal møde medmennesket med stor åbenhed og nysgerrighed på en god måde. De færreste patienter bliver krænket over, at man stiller spørgsmål, hvis man gør det på en høflig og respektfuld måde. De er dygtige til at sige, hvis man rammer noget, de ikke vil tale om – og de skal nok selv sætte grænserne, siger hun. ■

Socialpsykiatriens kontakt med etniske minoriteter

- I Danmark har hver 10. indbygger en anden baggrund end dansk og knap 7 pct. har ikke-vestlig oprindelse.
- Socialpsykiatrien har gennemsnitligt kontakt med en fjerdedel af de psykisk syge borgere af anden etnisk herkomst, der skønnes at være i kommunerne.
- Tilbud er kun i begrænset omfang målrettet etniske minoriteter – fx i form af danskundervisning, medarbejder med særlige kompetencer, særlig mad, indretning, musik eller aktiviteter fx målrettet isolerede kvinder
- 50 pct. af kontakten etableres via visitation, 15 pct. via opsøgende arbejde og andre 15 pct. via 'åben dør'.
- Målgruppen skønnes især at have brug for støtte til at skabe netværk, bryde ensomhed og skabe strukturer i hverdagen.
- Kun ganske få kommuner har ansat medarbejdere med specifikke kompetencer, fx faglige, sproglige eller kulturelle.

Kilde: Rapporten 'Socialpsykiatriens kontakt med etniske minoriteter' af Videnscentret for Socialpsykiatri.

LEDIGHED

Det er jo vores a-kasse, der bedst kan hjælpe langt de fleste ledige i job inden for det socialpædagogiske arbejde. Og det vil vi meget gerne måles og vejes på

Kaj Skov Frederiksen, forbundskasserer, Socialpædagogerne

Ros til intentionerne – hug til forslagene

Udspillet om beskæftigelsessystemet fra Carsten Koch-udvalget er fuld af de bedste intentioner, men flere af de konkrete forslag er skudt ved siden af, mener Socialpædagogerne

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Mange positive elementer og gode intentioner. Men det kniber gevaldigt, når det kommer til de konkrete forslag til, hvordan de gode tanker skal blive til virkelighed.

Sådan lyder vurderingen fra Socialpædagogerne af udspillet fra det såkaldte Carsten Koch-udvalg. Udvalget, der altså har tidligere skatteminister Carsten Koch som formand, har haft som opgave at analysere beskæftigelsesindsatsen over for de forsikrede ledige og komme med anbefalinger til forbedringer af indsatsen. Nu er udvalgets udspil sendt i høring blandt arbejdsmarkedets parter, inden den endelige udgave afleveres til regeringen.

I udspillet hedder det bl.a., at den ledige i højere grad selv skal have ansvaret for at tilrettelægge og have indflydelse på kontakten med jobcentre og a-kasser. Og ledige, der forventes at have let ved at finde nyt arbejde, skal

selv kunne bestemme, om de vil have hjælp fra jobcenteret eller fra a-kassen.

Mens der er ros til de mål og intentioner, udvalget opstiller, så er der fra mange sider hug til de konkretiseringer af ideerne, udvalget lægger op til. Hug, der altså bl.a. kommer fra Socialpædagogerne:

Her nikker forbundskasserer Kaj Skov Frederiksen anerkendende til intentionerne om større frihedsgrader, en tidligere og mere kvalificeret indsats og ambitionen om at flytte fokus fra en snæver beskæftigelsespolitik til en aktiv arbejdsmarkedspolitik.

Lad nu a-kasserne

Derfor forstår Kaj Skov Frederiksen heller ikke flere af de konkrete forslag. Først og fremmest under det, at det første møde og første samtale med den arbejdsløse nu skal flyttes fra a-kasserne til jobcentrene.

– Det strider direkte mod talen om håndholdt indsats. De fleste af de nye arbejdsløse skal hjælpes videre til et job hurtigst muligt – og inden for det arbejdsfelt, hvor de er i a-kasse. Det er jo vores a-kasse, der bedst kan hjælpe langt de fleste ledige i job inden for det socialpædagogiske arbejde. Og det vil vi meget gerne måles og vejes på, siger Kaj Skov Frederiksen.

Samme utilfredshed lufter LO, hvor faglig sekretær Ejner K. Holst konstaterer, at de ledige er

‘trætte af at løbe spidsrod mellem jobcenteret og a-kassen’:

– Jeg mener derfor, at vi skal være mere ambitiøse, sådan at de arbejdsløse medlemmer kommer i a-kassen det første halve år, hvor de møder folk, der kender jobmulighederne i deres branche, siger han.

Hos Socialpædagogerne afviser forbundskasserer, at a-kasserne vil ‘holde på’ ledige, der har andre udfordringer end det at finde et arbejde inden for deres eget fagområde.

– Det har vi ingen ambitioner om. Vi er en del af arbejdsmarkedet, af den danske model. Vi skal ikke bygge en stor social viden op. Den opgave overlader vi meget gerne til jobcentrene. Det er der, de har deres kompetencer. Hvorimod det er håbløst at se, hvordan de skulle opbygge særlig viden om vore fag – eller alle de mange andre særskilte fag, siger Kaj Skov Frederiksen.

Uddannelse og rotation

Carsten Koch-udvalget lægger i sit udspil også stor vægt på uddannelse som afgørende for de lediges muligheder for at komme tilbage i arbejde. Derfor underer det også både hos Socialpædagogerne og i LO, at resultatet af de konkrete forslag i udspillet peger i retning det modsatte:

Hos Socialpædagogerne kritiserer Kaj Skov Frederiksen kravet om, at +30-årige selv skal betale deres uddannelse,

mens han er med på, at de seks ugers uddannelse omlægges, så det sikres, at der er tale om uddannelse, der er relevant for jobsøgningen:

– Der kan også laves en ‘positivliste’ med uddannelser – det der er det afgørende er, at vi har en ret til uddannelse og opkvalificering for den ledige, siger han

I LO påtaler man, at der med udvalgets forslag er udsigt til, at ledige skal vente seks måneder eller længere på at få det måske ene certifikatkursus, der kan give et job.

– Det hænger jo dårligt sammen. Så det er jeg sikker på, nok skal blive justeret, når udvalget får læst vores kommentarer, siger Ejner K. Holst.

Kaj Skov Frederiksen er også stærkt utilfreds med forslagene, der vil forringe mulighederne for jobrotation, der betyder, at man fremover skal være ledig et halvt år mod nu tre måneder for at indgå i jobrotation, samt at den maksimale længde af et jobrotationsvikariat sættes ned fra et helt til et halvt år.

– Forringelsen af jobrotationen er en skam. Ordningen er til stor gavn for de ledige, der får en mulighed for at blive præsenteret på en arbejdsplads. Og for arbejdspladsen, der både får opkvalificeret en medarbejder og mulighed for at møde en eventuelt kommende medarbejder, siger Kaj Skov Frederiksen. ■

DET ETISKE RÅD

Med rødder i socialpædagogikken

Lise von Seelen er netop udpeget til at sidde i Det Etiske Råd. Hun er uddannet socialpædagog og har bl.a. været forstander for et tilbud for udviklingshæmmede og leder af Rehabiliteringscenter for Torturofre

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Vi er nødt til at forholde os meget reflekteret til de nye teknologiske muligheder, der både indeholder et stort potentiale og mange faldgruber. Sådan lyder budskabet fra Lise

von Seelen, der er uddannet socialpædagog og nyt medlem af Det Etiske Råd.

Fra 1. januar 2014 er hun udpeget til at være et af de 17 rådsmedlemmer, der skal rådgive Folketinget og offentlige myndigheder om bioteknologi og etiske spørgsmål på sundhedsområdet.

Ud over at være tidligere folketingsmedlem for Socialdemokraterne har Lise von Seelen haft en karriere inden for bl.a. det socialpædagogiske område. Hun har været forstander for Løgumkloster/Vongshøj, der er et bo- og beskæftigelsesstilbud for mennesker med udviklingshæmning, og leder af Rehabiliteringscenter for Torturofre. Og erfaringer fra

arbejdslivet har betydning for hendes holdninger.

– Jeg er præget af de mennesker, jeg har mødt gennem mit arbejde, og jeg er blevet meget bevidst om, at der også kan være noget godt i et liv, der på papiret ser meget svært ud. Fx kan jeg se en ung mand for mig: Han var multihandicappet og havde rigtig svært ved at formulere sig og give udtryk for sine egne behov – men fordi han kom i nogle gode rammer, fik han alligevel et liv, hvor han både oplevede en masse kærlighed til sin egen familie, knyttede sig til andre unge mennesker og fik glæde ved musik og andre oplevelser, siger hun.

Mangfoldighed er en gave

Lise von Seelen ser mange positive muligheder i den teknologiske udvikling – også på det socialpædagogiske område. Fx hvis mennesker med funktionsnedsættelser kan få nye hjælpemidler, der gør dem mere selvhjulpne og selvstændige, og de derved opnår en større personlig frihed. Eksempelvis hvis man ved hjælp af en computer kan kommunikere og udtrykke behov, selv om man kun er i stand til at bevæge øjet en smule.

Men hun mener samtidig, at der er behov for løbende at holde et vågent øje, så tekno-

logien ikke giver bagslag og medfører upersonlige eller mekaniske tilbud til mennesker med funktionsnedsættelser.

– Der er risiko for, at teknologien medfører en mindre tolerance over for mennesker, der er forskellige fra flertallet. Her kan du tage mongolisme som eksempel: Genteknologien gør det jo muligt at forhindre, at der bliver født mennesker med den lidelse, men er det ønskeligt? I mit virke har jeg mødt rigtig mange mennesker for hvem, det var en gave at have et familiedlem med mongolisme, og jeg mener, at mangfoldighed er en gave for samfundet som helhed. Hvis vi får et ideal om, at alle skal skæres efter den samme skabelon, bliver det sværere at håndtere alt det, der alligevel ikke går efter skabelonen.

Konkret ønsker Lise von Seelen at bevare retten til at undersøge fostret for kromosomfejl og retten til efterfølgende abort, men hun lægger vægt på, at vejledningen ikke automatisk må skubbe i retning af abort.

– I stedet bør vejledningen fx også handle om, hvilke muligheder man som familie har med et barn med mongolisme, siger hun. ■

Læs mere om Det Etiske Råd på www.etiskraad.dk

Diskuter på facebook

Hvad er det største etiske dilemma?

Det Etiske Råd beskæftiger sig bl.a. med etiske spørgsmål indenfor bioteknologi og sundhedsvæsenet, herunder psykiatrien. Hvad er i dine øjne det mest presserende spørgsmål med relation til socialpædagogik, som Det Etiske Råd bør kaste sig over?

Deltag i debatten / se hvordan på www.sl.dk/facebook

Årstræf for pensionister og efterlønsmodtagere 2014

18. – 20. august 2014 på Hotel Scandic i Sønderborg

Sæt kryds i kalenderen – der er årstræf for pensionister og efterlønsmodtagere

Programmet er endnu ikke færdigt, men bliver annonceret her i Socialpædagogen i april og ligeledes på hjemmesiden: www.sl.dk/pensionist

MAGTANVENDELSE

Hefdig debat i facebook-gruppen

Artiklen om magtanvendelse på Ungecenter Porten i sidste nummer af Socialpædagogen har ført til en intens faglig debat i bladets facebook-gruppe

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Hvis nogen skulle være i tvivl om socialpædagogers lyst til seriøst at debattere fag og etik, kan de bare slå et smut om Socialpædagogens facebook-gruppe. Her kan de så læse ned gennem de i skrivende stund mere end 100 indlæg i debatten, der er udløst af en artikel i det seneste nummer af bladet.

I et interview fortalte lederen af døgninstitutionen Ungecenter Porten i Hvidovre, hvordan man på stedet helt bevidst bruger ulovlige magtanvendelser. Lederen af Porten er helt på det rene med, at det er tale om ulovlig magtanvendelse – og de er også indberettet som sådan – men det er en praksis, han står ved, fordi alternativet i hans øje er at lade de unge gå i hundene og gå til i deres misbrug.

Men kan den form for ulovlig magtanvendelse være nødvendig og acceptabel, lød spørgsmålet, der lagde op til debat. Og hvorfor/hvorfor ikke?

Og det fik debattørerne op af stolene – med masser af argumenter og overvejelser om de indbyggede dilemmaer.

– Det er nødvendigt at bruge magt, når mennesker ikke længere er i stand til at tage ansvar for eget liv – alt andet er omsorgssvigt. Efter min mening skulle behandlingsdomme bruges mere. Det er et sølle

samfund der tillader sine borgere at dø på gaden, skriver fx Kim Jochumsen.

Tvang duer ikke

Men det afviser flere helt, bl.a. Michael Mandelberg:

– Tvang er aldrig ok. På den lange bane når man længst med frivillighed, og på den måde opnår man en form for tillid [...] Jeg ved, at de unge nærmest er umulige at nå. Men er det ikke relationer og kommunikation der kan skabe tillid og tro på en anden? Det er os voksne omsorgspersoner, der skal skabe det rum, skriver han.

Også Jennie Dee Nordenkvist afviser, at tvang kan være et godt udgangspunkt:

– Tvang er demotiverende og bestemt heller ikke et godt udgangspunkt for relationsdannelse, så i mine øjne er ovenstående (Portens praksis, *red.*) en håbløs løsning, der gør mere skade end gavn, skriver hun.

Penille Mehlsen er enig:

– Deres (Portens, *red.*) begrundelse for at gøre det er at forhindre de unge i at 'gå i hundene'. Hvis det *virker*, er det såmænd ok med mig. Jeg ser i mit job så de tilfælde, hvor det ikke virker (udsatte over 18 år), og ja, selvfølgelig kan man med magt forhindre folk i at tage stoffer. Men er det en hjælp til stoffri tilværelse fremover? Jeg tror det ikke, skriver hun.

Lone Christensen er enig:

– Gentagne og ulovlige magtanvendelser kan i min verden aldrig accepteres som værende nødvendige og acceptable pædagogiske metoder... så må man iklæde sig 'arbejdstøjet' og finde nye metoder, skriver hun.

Er loven god nok?

Men store dele af debatten handler mere specifikt om de

ulovlige magtanvendelser – om grænserne mellem lovlige og ulovlige magtanvendelser og om den lovgivning, og de regler, der er på området: Er de til at arbejde med, og er de til gavn for fx unge misbrugere?

– Ulovlig tvang kan ikke forsvares. Hvis vi alle går rundt og finder på vores egne grunde til at bruge tvang med begrundelsen 'nødvendig og acceptabel', så er vi først ude på et skråplan, hvor selv det at man ikke vil spise op kan ende i tvangsfodring med begrundelsen 'nødvendigt og acceptabelt' [...] Vi skal til enhver tid følge loven og er loven ikke god nok, så må loven laves om. Der er ingen gyldne middeveje, mener Kim Hansen.

– Det er utopi. Du kan ikke lave en lov, hvor der ikke kan opstå gråzoner. I bagklogskabens lys kan man altid gøre alting bedre, men ingen kan være fagligt rustet til enhver utænklig/tænkkelig situation [...] Grænsen mellem ulovlig og lovlige magtanvendelse samt nødret er ret udvandet. Der er juridisk forskel på magt og tvang. Selvom det mest af alt minder om ordkløveri, svarer Dennis Mariegaard Jensen.

Har Hans et godt liv?

Her melder Ove Junne sig i debatten sig og konstaterer til en start, at lovgivningen, der indeholder rammerne for magtanvendelsen, Serviceloven, jo ikke er givet af guderne – og at det stiller krav om, at de pædagogiske argumenter i denne sammenhæng skal bestå af andet og mere end henvisninger til loven.

For loven er udtryk for et bestemt menneskesyn, noterer han: 'Her er alle mennesker i princippet rationelle – dvs. de

tænker, før de handler', skriver Ove Junne – og diskuterer så op med en konstrueret case.

Den handler om Hans, en lettere udviklingshæmmet mand, der reagerer voldsomt og destruktivt i en række situationer. Men hvornår skal man skride ind? Er det, når det alvor bliver truende for andre eller Hans selv? Eller er det langt tidligere, når Hans' adfærd truer hans sociale liv?

– Konsekvenserne af Hans' grænsesøgende adfærd har været stærkt invaliderende for ham: Han er selvfølgelig erstatningsansvarlig for de ting, han ødelægger når han får sine 'ture', og har derfor oparbejdet en gæld, han ingen mulighed har for at betale. Endvidere er han ikke velkommen i foreningerne i nærområdet, og det er vanskeligt at finde mål for ferie- og koloniture. Desuden er Hans meget isoleret på bostedet, fordi de øvrige beboere er bange for ham. Så... har Hans et godt liv, fordi han ikke bliver begrænset i sin ødelæggelsestrang? Hvis du svarer nej til det, hvordan vil du så begrænse den uden at anvende magt, inden det i følge Serviceloven vil være tilladt, spørger Ove Junne.

Godt spørgsmål – og der er mange gode spørgsmål om magt, mener flere:

– Magt i alle sine afskygninger er altid godt at få vendt og reflekteret over, konstaterer Kim Hansen på et tidspunkt. ■

Find hele debatten på www.facebook.com/groups/socialpaedagogen. Find artiklen om Porten via www.socialpaedagogen.dk/arkiv

NOTER

Offentlig gabestok dømt for bagvaskelse

Det kan blive dyrt at hænge fx offentligt ansatte ud på internettet. Det må manden bag hjemmesiden Det Sorte Register sande, for retten i Holbæk har netop idømt ham 20 dages fængsel eller dagbøder for injurier. Derudover skal han betale en erstatning på i alt en halv mio. kr. til to politikere og tre embedsmænd i Odsherred Kommune, der bl.a. er blevet beskyldt for pligtforsømmelse, kidnapning, terror mod familier, embedsmisbrug, overtrædelse af diverse love, personforfølgelse og ulovlig medicinering. Det skriver FTF, der er hovedorganisation for ca. 450.000 offentligt og privat ansatte, på sin hjemmeside: www.ftf.dk

mrk

Lokal pris til socialpædagoger

Der var diplomer, gaver, blomster og ikke mindst masser af rosende ord, da to socialpædagoger, afdelingsleder Eva Christensen fra Autisecenter Storstrøm og Lone Lykkebo Pedersen, der er forstander for Bo og Naboskab Præstø, 17. januar modtog Vordingborg Handicapråds Handicappris 2013. De to socialpædagoger får prisen for det arbejde, de gør for de borgere, de har med at gøre. Eva Christensen blev fremhævet for sin 'dybe forståelse for beboerne og imponerende evne til at kommunikere med dem' og for, at hun 'med sine faglighed formår at samle personalet om opgaven'. Lone Lykkebo Pedersen blev rost for at have brugt sit 'enestående personlige engagement, rummelige menneskesyn, fantasi og høje faglighed' til at skabe rammerne for et godt ungeliv for unge udviklingshæmmede.

jni

Regionale kompetencemidler uddelt

Allerede inden 2013 var løbet ud, var midlerne i den regionale kompetencepulje for OK-perioden brugt op. De 965.000 kr., der blev aftalt for det socialpædagogiske området ved OK 2013, og skal dække hele overenskomstperioden, var blevet uddelt. Midlerne er uddelt til regionsansatte, der er omfattet af døgnoverenskomsten, og nu skal Socialpædagogerne sammen Danske Regioner til at kortlægge præcis hvilke typer kompetenceudvikling, pengene er blevet givet til. Som regionalt ansat kunne man få helt op til 50.000 kr. fra fonden, og arbejdspladserne har ikke selv skullet ryste op med penge for at få en medarbejder på uddannelse. Som kommunalt ansat socialpædagog er der fortsat mulighed for at få tilskud fra den kommunale kompetencefond – læs mere på www.sl.dk/kompetencefond

jni

Masser af bonus til medlemmerne

Som medlem af Socialpædagogerne har man via Forbrugsforeningen adgang til bonusser i 4.600 butikker over hele landet – og det er der en hel del medlemmer, der har benyttet sig. Forbrugsforeningen har gjort regnskabet op for 2013, og det viser, at Socialpædagogernes medlemmer i 2013 optjente bonus for i næsten 2,8 mio. kr. Det er 2.700 af forbundets medlemmer, der har svinget kortet fra Forbrugsforeningen, når de har købt ind, og det betyder, at de i gennemsnit har fået over 1.000 kr. i bonus. Men det tal dækker over store udsving, og det medlem, der har optjent mest, har fået 11.600 kr. i bonus, viser tallene fra Forbrugsforeningen, der også afslører, at det først og fremmest er køb af rejser og benzin, der udløser bonus.

jni

UDSATTE BØRN

Retssager om kommunale svigt på vej

En håndfuld erstatnings-sager er på vej mod kommuner, der svigtede ved ikke at gribe ind over for misbrug af børn. Den første sag bliver rejst af den 19-årige pige fra den såkaldte Tønder-sag

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Kommunen skal stilles til regnskab for, at de ikke reagerede på alle de signaler, de fik. Og for det svigt, de har udsat mig for.

Sådan siger den 19-årige pige fra den såkaldte Tønder-sag til Politiken.

Pigen vil lægge sag an mod Tønder Kommune, fordi kommunen (det vil sige daværende Tønder Kommune og daværende Løgumkloster Kommune, *red.*) på trods af mange underretninger ikke undersøgte forholdene nærmere, og fordi pigen i egne øjne ikke fik den fornødne hjælp, da det stod klart, at hun var blevet misbrugt i mange år. Fx fik hun først psykologhjælp flere år efter overgrebene.

Den 19-årige får hjælp af Børns Vilkår, der i 2012 fik

bevilget 8 mio. kr. af Folketinget, så organisationen kan støtte børn og unge i retssager mod offentlige instanser. Børns Vilkår hjælper med vejledning og en bisidder, og der skal så søges om fri proces.

Flere sager på vej

I alt er en håndfuld erstatnings-sager på vej fra misbrugte børn, og Børns Vilkårs formand Peter Albæk håber, at erstatningssagerne vi have en forebyggende effekt. Til Ritzau siger han:

– Samlet set er det vores håb, at de her sager kan medvirke til, at der bliver skabt noget præcedens, og at det får en præventiv virkning.

Børnerettighedsjurist i Børns Vilkår, Ingrid Hartelius Dall, siger til Politiken:

– Der har ikke tidligere i Danmark været domstolssager mod myndigheder for svigt af børn. Gennem de senere år har der været lovgivet meget om, hvad kommunerne skal gøre i børnesager, men det næste spørgsmål er så: Hvordan får man kommunerne til at overholde de regler? Ved at gøre det klart for dem, at de nu kan blive stillet til ansvar, også økonomisk, er det håbet, at reglerne i højere grad bliver fulgt. ■

Ved jobskifte eller varig adresseændring
Ret dine oplysninger på sl.dk/minedata

AFLASTNING

Rejsen vil i sig selv være en ny måde at være sammen på, og sådan en verdenskongres, hvor man kan mærke, at aflastningsområdet er højaktuelt politisk, er jo altså noget helt andet end tag selv-bordet i Middelfart

Trine Julin Johnsen, netværksansvarlig, aflastningsnetværket

Netværk satser internationalt

Det faglige netværk for aflastningstilbud henlægger årsmødet og landskonferencen til verdenskongres i Tyskland – det skal give ny viden og inspiration til at udvikle vores tilbud, siger netværksansvarlig Trine Julin Johnsen

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Internationale erfaringer og netværk. Viden og inspiration til at tage hjem og udvikle egne tilbud. Det er målet i ledelsen i det faglige netværk for aflastningstilbud i Danmark, der i år forvandler netværkets årsmøde og landskonference til deltagelse i den globale ISBA-kongres i Tyskland.

ISBA – en forkortelse for International Short Break Association – holder nemlig sin niende verdenskongres i Wolfenbüttel, der ligger kun 400 km fra den danske grænse. Og den chance for at få en ordentlig indsprøjtning af international viden, erfaring og netværk, ville netværksledelsen ikke lade gå fra sig, fortæller netværksansvarlig Trine Julin Johnsen, der til daglig er afdelingsleder på Skovridergården i Jægerspris, en afdeling under Granbohus.

– Vi er et ret lille netværk, hvor vi alle arbejder meget

specialiseret med mange forskellige grupper af borgere, og vi har vurderet, at det vil være et kæmpe plus for os at danne netværk ud over de danske grænser, siger hun.

Andre lande har andre velfærdsmodeller og mange forskellige måder at håndtere aflastningsområdet på, og derfor er der meget inspiration at hente.

– Der er fx mange, der er meget mere vant til at samarbejde med frivillige og private, og her tror vi, der er meget inspiration at hente til selv at udvikle nye løsninger på området, siger Trine Julin Johnsen.

Nye forventninger

Som mange andre socialpædagogiske tilbud bliver også aflastningsområdet i disse år mødt med nye forventninger og krav fra kommunerne, og selvom der er meget stor forskel på, hvordan aflastningstilbuddene rundt om i landet oplever kommunernes optræden, efterspørger de over en bred kam anderledes former for tilbud, siger Trine Julin Johnsen:

– I forbindelse med besparelser bliver der skåret i antallet af aflastningsdøgn, og vi mærker da klart forventninger om nye og mere differentierede former for aflastning. Kommunerne vil ikke længere bare have den 'faste pakke' – kommunerne er nysgerrige på andre og nye modeller, de laver egne tilbud, fx søskendegrupper osv. Det udfordrer selvfølgelig os, og det

er en udfordring, vi skal gribe og byde velkommen. Det er så mange måder at gøre tingene på, hvis vi tør, siger hun.

Hun fortæller som eksempel, hvordan Granbohus nu har et dagtilbud om lørdagen fra 9 til 17 til børn og unge med ADHD og autisme. Det er et kommunalt tilbud kun til Frederikssunds borgere, og kommunen er selv driftsherre og stiller bygninger til rådighed. Granbohus er entreprenør for kommunen og leverer medarbejdere og specialviden i forhold til målgruppen og det at drive et aflastningstilbud.

– Vi er selv en del af Fredensborg Kommune, så det handler jo også om samarbejde på tværs af kommunegrænser. Og et aflastningstilbud uden overnatning og i denne konstruktion var utænkeligt for bare få år siden, konstaterer Trine Julin Johnsen.

– Jeg tror da også, at vi kan blive bedre til at tænke aflastning som andet og mere end et pusterum for forældre og søskende – og gøre som i andre lande, hvor der er mere fokus på inklusion, samvær og fællesskab. Granbohus' samlede tilbud har ca. 600 brugere, og det vil sige, at der er 600 familier rundt på Sjælland, hvor mange måske oplever at være ret isoleret i deres hverdag. Der kunne der være muligheder i at tænke mere fællesskab som en del af aflastningstilbud. Det kunne være helt enkle tiltag – et kørestolsræs i Dyrehaven, en udflugt, en ferie

eller andet, hvor man er sammen som familier med støtte både fra professionelle, men også andre familier i samme situation. På den måde kan vi med mere vægt på inklusion og medborgerskab imødekomme nogle af de nye forventninger, siger Trine Julin Johnsen.

Nu håber hun og netværksledelsen at kunne sende en busfuld – eller to – netværksfolk til Tyskland og Wolfenbüttel, når ISBA-kongressen finder sted til september.

– Rejsen vil i sig selv være en ny måde at være sammen på, og sådan en verdenskongres, hvor man kan mærke, at aflastningsområdet er højaktuelt politisk, er jo altså noget helt andet end tag selv-bordet i Middelfart – eller 'fætter-kusine-festen' – hvor vi plejer at mødes, siger Trine Julin Johnsen – og opfordrer samtidig alle, der arbejder med aflastning, til at melde sig ind i netværket.

At det netop er i Wolfenbüttel, verdenskongressen finder sted, er ikke noget tilfælde: Byen, der har 50.000 indbyggere, er hjemsted for et stort Røde Kors-center, der som privat organisation driver et stort aflastningstilbud og som også har lange og mange traditioner med hensyn til medborgerskab og frivillighed. ■

Læs mere om aflastningsnetværket og turen til verdenskongressen på www.sl.dk/aflastning
Læs mere om verdenskongressen på www.isba.me.

MINDEORD

Kurt Ladefoged er død

Af Kaj Skov Frederiksen, forbundskasserer, Socialpædagogerne
En mand, der gennem en lang, lang årrække satte sit markante præg på dette blad, journalist Kurt Ladefoged, er død, 65 år.

Kurt var en af de allerførste ansatte i Socialpædagogernes Landsforbund tilbage i 1981. Han varetog først jobbet fra Aarhus, men flyttede i 1982 permanent til København – og ind på Socialpædagogen. Så da han i 2012 fratrådte sit job på fagbladet Socialpædagogen, var det efter 31 år i forbundets tjeneste. Dermed var Kurt ikke kun en afgørende del af Socialpædagogens historie – han var en vigtig del af forbundets historie.

Kurt kom til Socialpædagogernes Landsforbund med en handelsuddannelse, en smuttur omkring statskundskabsstudiet og en uddannelse på den da nye journalistuddannelse. Han nåede i sin tid i Brolæggerstræde at være journalist, redaktionssekretær, redaktør af både Socialpædagogen og SL Herude, som han skabte og redigerede dets første ti år. I mange år var han også tillidsrepræsentant for sine kolleger på redaktionen.

At Kurt på den måde var med fra starten, kunne mærkes. Kurt kendte forbundets krinkelkroge, og han kendte vores historie. Med sin fine hukommelse kunne han huske detaljer fra kongresser og HB-møder mange år tilbage. Var der noget, man ikke selv kunne huske, så

kunne man bare spørge Kurt. Og kunne han ikke lige huske det på stående fod, så var der hjælp at hente i hans omfattende arkiv – han var så at sige redaktionens 'søgemaskine', og det var derfor ikke så underligt, at han fik tilnavnet Koogole...

Kurt var fagbladsjournalist par excellence. Hans speciale var det stof, de færreste forstod – før Kurt havde formidlet det. Kurt kunne udlægge krumme regler og langhårede fortolkninger af overenskomster og aftaler om løn- og arbejdsforhold, så de blev forståelige, og så man kunne forstå, hvad de betød for ens egen arbejds hverdag.

Men Kurt mestrede også den indføjte og engagerede reportage fra de socialpædagogiske arbejdspladser. Han var ligefrem

og let at tale med, og det kunne læses i hans artikler.

Og så var han en af forbundets mest drevne sangskrivere, der kunne skrive sange med hoved, krop og et slag med halen.

Mennesket Kurt var et mildt væsen, der havde let til latter og godt kunne lide at være i godt selskab. Han kunne skam godt være drillesyg og skarp for tungen, når andre lavede fodfejl – men han var altid loyal og med en stærk fornemmelse for styrken i et fællesskab som en fagforening.

Kurt var en god kollega og kammerat.

Kurt var ikke bare en vigtig del af forbundets historie. Med ham er også en vigtig kilde til denne historie tabt for os andre.

Æret være Kurts minde. ■

LÆSERBREV

Nytårshop

Af Katho

Tror I, at der bli'r fred på kloden i det nye år. Hvori skulle denne radikale forbedring så bestå? I hvert fald ikke nu hvor regeringens bulldog, Corydonen, har indgået finansforlig med Venstres tandløse tre gamle hunde. Helledusseda med skødehunde og Margrethe den 3. Freden skulle i så fald bestå i, at vi får det ømtåleligt godt i stedet for tåleligt godt og så i øvrigt slippe for at tænke på alle vore professionelle soldater, Floskeltinget har sendt i krig for selv at blive fri for at krasse i egne talibanske bombesår. Det slipper vi desværre nok ikke for at høre om i 2014 – om den kolossale forskel de har gjort for verdensfreden.

Her går vi et helt år og har det sådan set rimelig godt, og så nytårsdag, Oh Ve, Oh Jammer,

Oh Klage. Håndværkerne – som ellers ikke er til at få fat i på helldage – står derinde og banker på uden at være inviteret af andre end kong Alkohol.

Men selv håndværkerne forsvinder, og tågerne letter, uden at de som sædvanlig ikke har ryddet op efter sig. Og nu begynder dansen om det nye års uretfærdigheder vedrørende dyre julegaver, der pludselig er sat ned til det halve og skattelettelser der kun er til at få øje på i Mærsk og kreditforeningers regi.

Sandheden er, at vore sjæle kvaler vedrørende ovennævnte er større end de uretfærdigheder der sker for de folk, vi fører krig imod. Det er da til at bære, uden at vi bukter under af følelsesmæssige grunde. For – vores liv bli'r jo ikke et helvede blot fordi deres er det. Vi fører jo krig mod dem, fordi vi ikke vil ha' det som dem, men fordi de skal ha' det

som os. Derfor hjælper vi dem med at udslette sig selv, så de ikke har så mange der sulter og endnu færre at demokratisere efter vore begreber. Og så kan den private sektor også tjene fedt på at være med til at bygge det op, som vores milits har skudt i sænk. Så vi kan få olien og narkoen til en fornuftig pris. Men lad dog være med at skyde skylden på Oldingen. Nej, du gamle mand, jeg synes virkelig, at du har opført dig nydeligt, når jeg tænker på alle de grimme ting, vi har udsat dig for i dit eneste leveår. Jeg vil gerne trykke din benede hånd og takke dig for alle de hyggelige stunder.

Også stor tak til alle jer unavngivne og talrige mennesker, som på trods af mit stridbare sind har forsøgt at være venlig mod mig i det år, som nu er udrindet.

Tak til alle jer, der snart har asfalteret det meste af landet,

og gravet det meste af Hovedstadens midtby op, og ikke nok med det. I har været så venlige at støtte vores vakkelvorne boligmasse med stilladser, så de mange udgravninger – kun til fordel for arkæologerne – ikke får husene til at falde helt sammen med huspriserne. Og nu hvor vi alligevel ikke kan køre bil i København, fiser benzinpriserne alligevel op og ned som termometeret i røven på en febersyg.

Tak også til alle jer, der trods kriser bygger det ene indkøbscenter efter det andet klods op af de andre – uden der er kunder nok. Og det er ganske vist.

Pyt, pyt, pyt. Hvor der handles, der spilles, som landets ældste teenager kvadrer så lysteligen i 'din helt egen radio' købt og betalt af Lummerdrengene – for dine penge – og det er også ganske vist. Som gamle HCA ville afslutte sine æ-ven-tyr med. ■

Natur og sociale indsatser

Synspunkter

Bringes efter en redaktionel vurdering. Synspunkter må højst fylde 8.000 anslag.

Læserbreve

Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises.

Læserbreve og synspunkter, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet.

Læserbreve og synspunkter sendes til redaktionen@sl.dk

Deadline for læserbreve til nr. 04/13 er mandag den 3. februar kl. 12.00.

Naturen i Danmark er for de velstillede og veluddannede. Kan det være rigtigt?

Af Niels Ejbye-Ernst, Poul Hjulmann Seidler, Thor Hjarsen og Rasmus Dylø

Miljøminister Ida Auken arbejder på en friluftspolitik for Danmark. Et af fokuspunkterne er, at naturen skal fungere som social løftestang. En del forskning påviser nemlig gavnlige effekter ved regelmæssigt at komme i naturen:

Naturbrugere er sundere, fysisk stærkere og mindre stressede. Børn, der kommer meget i naturen, er mindre syge, dygtigere motorisk, stærkere, smidigere, har lavere BMI, er bedre til at koncentrere sig og leger mere kreative lege.

En del af tankegangen i den kommende friluftspolitik er, at hvis naturen tilbydes udsatte familier, vil det have positiv effekt for familierne.

Selv om det er gratis at komme i naturen, og selv om

adgangsforholdene tillader vidstrakt adgang det meste af døgnet, er det ikke alle familier, der benytter muligheden. Undersøgelser viser, at udsatte familier er meget lidt aktive naturbrugere.

Siden 2006 har Red Barnet gennem projektet Natur & Fællesskab anvendt naturen som ramme for en række forskellige målgrupper af socialt udsatte børn og familier. For to-tre år siden begyndte Red Barnet at rekruttere frivillige i stort omfang og etablere såkaldte Familieoplevelsesklubber. Disse klubber – nu 50 over hele landet – arrangerer månedlige ture for og i samarbejde med udsatte familier. En nylig evaluering af projektet viser, at hele 39 pct. af disse ture har natur og friluftsliv som ramme, og at familierne er glade for turene.

Evalueringen viser også, at ture til grønne områder normalt ikke er en del af disse familiers dagligliv. Det er der flere grunde til:

- Familier, der bor tæt på attraktiv natur, tænker ikke automatisk, at naturen er en rekreativ mulighed.

- Mange familier har aldrig prøvet at være på skovtur sammen.
- De fleste familier har aldrig været på en naturlegeplads i en skov.
- Der er eksempler på børn i 10 års alderen, der aldrig har været ved stranden, selvom de kun bor 15 km fra Vesterhavet.
- Der er børn, der aldrig har set en levende fisk eller myre.

Hvorfor kommer udsatte familier ikke i naturen?

Der findes såvel økonomiske som strukturelle og kulturelle barrierer, der påvirker udsatte børn og familiers brug af og færden i naturen.

De strukturelle og økonomiske barrierer består i, at familierne oftest bor langt fra naturområder. Forskere fra Københavns Universitet har vist, at mennesker med bil oftest kommer i skoven. De begrænsede økonomiske ressourcer til transport gør, at udsatte familier ofte er uden bil, hvilket vanskeliggør skovture. Yderligere går børnene i lokale institutioner, hvor der er mange børn med vanskelige vilkår, som kan besværliggøre

ture i naturen yderligere. Her er udfordringerne bl.a., at børnene mangler hensigtsmæssigt tøj, de har ingen eller få vaner med at være i naturen, og der kan være flere konflikter med at tage på tur.

De kulturelle barrierer består i, at familierne ikke har for vane at komme i naturen. Naturbrug er ikke en del af familiens værdi- og normsystemer. Når skovturen ikke er en del af den kulturelle reference, giver det ikke mening for familien at tage på skovtur. Modsat andre familier, hvor det at tage i skoven er tillagt stor værdi.

Kender ikke nærområdet

I evalueringen af arbejdet i familieoplevelsesklubberne viste det sig fx, at mange familier ikke kendte naturområder i deres nærområde, og at de ikke havde beklædning, der understøttede et aktivt liv i grønne områder. Det fremgik desuden, at fx en familie med en enlig mor med to-tre børn ofte ikke kan overskue at tage på tur med børnene. En tur i skoven er for hende forbundet med så meget besvær, at det forekommer uoverkommeligt at tage af sted.

Efter nogle ture sammen med de øvrige familier, var der familier, der af sig selv begyndte at benytte de muligheder, naturen har at byde på.

– Vi har været på skovtur seks gange i år, det er billigt, og børnene vil godt med efterhånden, siger en mor til to teenagepiger.

Ovenstående erfaringer står i kontrast til forståelsen af den gode barndom i middelklassens perspektiv. Den er forbundet

Norske doktorafhandlinger viser, at et aktivt friluftsliv er blevet en middelklasse-aktivitet, og at naturen ikke kan siges at være for alle. Relationen til naturen er ikke noget, der bare udvikles mellem den enkelte og naturen

med leg i huler, røde kinder og hudafskrabninger på knæene.

Norske doktorafhandlinger viser, at et aktivt friluftsliv er blevet en middelklasse-aktivitet, og at naturen ikke kan siges at være for alle. Relationen til naturen er ikke noget, der bare udvikles mellem den enkelte og naturen. Vi opdrages til enten at se muligheder i grønne områder, eller til slet ikke at værdsætte udendørs aktiviteter.

Hvad kan der gøres?

I oktober afholdt Red Barnet og Københavns Universitet landets første konference om natur og sociale indsatser. Her mødtes praktikere og forskere på tværs af faggrænser for dels at dele erfaringer, dels fremadrettet at pege på en række muligheder.

Konferencen konkluderede, at der er stort potentiale for at bruge naturen som en social løftestang, hvis der vel at mærke er politisk bevågenhed herfor.

Hvis der skal sættes på, at specielt de udsatte familier opdager trivsels- og sundhedsmæssige muligheder i de grønne områder, er det nødvendigt med direkte indsatser, der retter sig mod udsatte familier og udsatte

boligområder. Og det er nødvendigt, at der sættes ind både mod familierne specifikt og mod vores samfundsinstitutioner generelt.

Inden for dagtilbud og skole kan lærere og pædagoger inddrage grønne områder med målrettede aktiviteter i den pædagogiske tænkning, hvilket særligt bør gøre sig gældende i kvarterer med mange vanskeligt stillede børn. Det vil også være en god ide at invitere familierne med til specielle naturrelaterede arrangementer for at vise de muligheder, deres børn har for leg og læring i grønne områder.

Inden for specialpædagogikken kan pædagoger og lærere tænke grønne områder ind i deres daglige pædagogiske praksis.

Inden for misbrugsområdet kan behandlere og terapeuter inddrage mulighederne for afstresning og trivsel i naturen i deres arbejde. I arbejdet med fx stresshaver er der mange forskningsbaserede erfaringer at støtte sig til.

Endelig er der et stort potentiale i de frivillige organisationer. De frivillige giver bl.a. mulighed for at udsatte familier

indgår i et uformelt og givende samvær med andre og mere ressourcestærke personer, jf. Red Barnets erfaringer med Familieoplevelsesklubberne.

Det er desuden nødvendigt, at boligsociale medarbejdere støtter udsatte familier i at se de gratis muligheder, der findes i deres nærområder. Det vil kunne få stor betydning for familiernes trivsel, sundhed og læring.

Hvad nu?

Set i lyset af miljøministerens kommende friluftspolitik, der vil sætte fokus på 'naturen som social løftestang', vil der i de kommende år være behov for både forskning, vidensudveksling og praksiserfaring inden for området. Med baggrund i Red Barnets syv-årige erfaring med at bruge naturen som rum for sociale indsatser, og Københavns Universitets forskningsfokus på området, vil vi i de kommende år invitere fagfolk og beslutningstagere til erfaringsudveksling, netværksdannelse og udvikling. ■

Niels Ejbye-Ernst og Poul Hjulmann Seidler er ansat ved Københavns Universitets Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning. Thor Hjarsen og Rasmus Dyløf er natur- og friluftslivsledere i Red Barnet.

Se evalueringen af projektet på www.redbarnet.dk/natur. Læs mere på www.centerforfriluftsliv.dk. Find også mere på Facebook – søg på 'Natur & Fællesskab' og 'Videncenter for Friluftsliv og Naturformidling'.

Fællesskabet er grundstenen

Af Kim Them Simonsen, PLS

Da jeg for ca. 4 år siden startede på pædagoguddannelsen, var det et naturligt valg for mig at melde mig ind i PLS. Jeg meldte mig ind, fordi jeg synes, det er vigtigt at være en del af det faglige fællesskab, og fordi PLS er en organisation, der hjælper mange studerende i knibe, og en organisation, der ønsker at være en aktiv del af min uddannelse.

I dag vil jeg kunne komme med rigtig mange gode svar på, hvorfor det er vigtigt at være medlem af en fagforening, men når jeg kigger tilbage, overstrålede fællesskabet alt. Fællesskabet i vores fag, fællesskabet på vores uddannelse, og at vi i fællesskab gennem vores medlemskab er med til at hjælpe dem, der bliver uretfærdigt behandlet gennem deres studie. Fællesskabet, som er en integreret del af pædagogfaget.

Vi arbejder sammen med andre pædagoger og faggrupper til hverdag ude i praksis. Vi hjælper og støtter kollegaer, der har brug for det både personligt og fagligt, og vi danner, socialiserer og udvikler mennesker i fællesskab.

Men lige så centralt fællesskabet er i vores profession, lige så centralt er det i vores fagbevægelse og samfund. Alt, hvad fagbevægelsen har opnået gennem de sidste mere end 100 år, er kommet, fordi vi stod sammen. Folk insisterede på at få rettigheder, muligheder og medbestemmelse over eget liv. Man krævede et samfund, hvor alle kunne få et anstændigt og godt liv uanset, hvor på den sociale rangstige man befandt sig.

Det er desværre noget, mange glemmer i dag, og vi er stille og roligt på vej mod et samfund, hvor

individet sætter sig selv først. Et samfund, hvor folk, der ikke kan klare sig selv, kaldes svage og nassere, og hvor det er blevet ok at se ned på andre mennesker og fordømme dem. Fællesskab og solidaritet er simpelthen på vej ud.

Denne samfundstendens skal stoppes, og jeg tror, at pædagogerne og fagbevægelsen kommer til at spille en stor rolle. Som pædagoger og pædagogstuderende er vi i kontakt med de mennesker, som vi før i tiden – uden at blinke – tog os af som samfund. Disse mennesker har i dag ikke en stemme, som bliver hørt og respekteret, og derfor mister de mange af de goder de har haft tidligere.

Derfor er det vigtigt, at vi som pædagoger giver dem deres stemme tilbage. Hvis samfundet ikke vil lytte til dem, må de lytte til pædagogen. Vi skal tale deres sag og må aldrig blive bange for at kritisere det system, vi arbejder i. Ser vi stiltiende til, fortsætter forringelserne, og intet ændres.

Fagbevægelsen skal være for-kæmpere og vise vejen for dens medlemmer. Fagbevægelsen skal gå forrest og vise, at vi i fællesskab kan skabe forandring og et bedre samfund for alle. Samtidig må fagbevægelsen aldrig blive fagchauvinistisk og ikke kunne se ud over eget fag.

Når de store slag skal kæmpes, må vi stå sammen på tværs af faggrænser og kæmpe i fællesskabets navn. ■

Kim Them Simonsen er faglig sekretær i de pædagogstuderendes landsorganisation, PLS.

- Hvordan mærker du presset på fællesskabet i din hverdag som pædagogstuderende eller socialpædagog?
- Hvad er dine særlige (social) pædagogiske forudsætninger for at arbejde for et styrket fællesskab?
- Hvordan kan du som socialpædagog eller pædagogstuderende bedst være med til at styrke fællesskabet?

Deltag i debatten på socialpaedagogen.dk/prik